

14
W sprawách Celnych
CZĘSC WTORA

*Pas Prior poud
ibidem amb eodem
Sub Titulo: odpuj I.
M. Pana Stanisława*

TO IEST,
CONSTITVCIÆ
PRIVILEGIA, MANDATY, DE

*C. kowkiego, z Woyslawie,
P. kowkiego generalnego Wro-
wrocha Krakowskiego Admini-*

CRETA, COMMISSIÆ SKLADOWE

*Stratira Cel
Kierownych
z nowy Por-
celno Kupcyckich
Szkolarych Kan-
bini k. l. m. y ko-*

y Celné, krótko zebrané.

*mie. et adq. a mea
Bibliotheca sub N. 145.*

Takze y spiski rak wtasných kupie-
ckich / iako Towary im drogo do mieysca ze
wszytkim nakładem przychodza: a iako ie
zas stanu wselakięgo ludziom
przedawają.

W Krakowie /

W Drukarni Łazarzowey. Roku Pánstiego /

1602.

E. Cichowski Stanisław

E. XIV 286

CONSTITV CIAE,
PRIVILEGIA, MANDATY, DECRETA,
Commissię Składowę / y Celne / krótko
zebrane.

*Także y spiski rak własnych kupieckich, iako
towary im drogo do mieyscá ze wszytkim na-
kładem przychoǳą : á iáko ie zaś stanu
wśelákiego ludzióm przedawáią.*

Kupcy cudzoziemscy /
któzy sie o składy w mie-
ściach swych nabarzię stará-
ią / aby ie z Polski do swych
przenieść mogli : Czego ich
szwagrowie bracia w Polsce
tu factorniac / y zniszczeniem
starożytnych familiy w mie-
ściach / á potym stanu ślacheckiego / sami sie bogá-
ca / pieniáǳe z Polski wywożac wszytkie / álbo niśi,
kamienice przednie / y zamki skupuiac : Ato nam
składy náśse gania / y aby niewiadomym przetext v-
kazáli / náiwietşy argument wkázuia / że składne
privilegia nie były in vsu.

Co ia probuie in contrarium ex temporum lon-
gissima serie, & progressu continuo, statutorum,
priuilegiolorum, constitutionum, &c. Którym aby
sie wszy-

sie wšyscy przypátrzyć mogli / wšytkié porządkient
 swym / iáko którego roku / który przywileý / która con-
 stitucia / o skládkiach , y wybierániu Cél Koronnych
 iest nápisána / krotce wypisúie. Aby každý / bez wár-
 towánia státutów / obázzyć mógl / z iáką pilnością
 przodkowie nášy / tak z Senatorstkiego / iáko Ry-
 cerstkiego stanu (á zá instántiá / y vřazáním z tego
 pożytków wšytkím w obec obywatelóm Koron-
 ným / przez ludz ie stanu mieystkiego / mądré y cnotli-
 wé milosniři wiecéy dobrého pospolitého / niż pri-
 watnych pożytków) tego pożytku z skládów przy-
 chodzácego przestrzegáli.

Naprzód tedy kláde przywileie té / sklády y clá
 Koronné postánawíááce / y vtwierdzááce / té mó-
 wie / które sáméř míasřa pozwáne ku kládzienu li-
 stów / y przywileiów swych ná seým Wálny Ko-
 ronny będąc / té / á nie inřé produkowali / oné do
 constituciy aby w písané byly / ob maiorem firmi-
 tatem vřílnie prošili : iáko té / które toti Reipub. sa-
 lutaria byďř rozumieli / á inřyřch žadnych skládóm y
 clóm Koronným przeciwných nie produkowali / ani
 do constituciy rwodzili. Która Reuisionem li-
 terarum ná seýmnie Piotrkowskim czynioná tak opi-
 suie / Constitutio Anni 1565. temi słowy.

Const. 1565.
 fol. 48. b.

Iáko wšytkié míasřa w Koronie řpozynwáne byly
 zá vřhwalá ku kládzienu listów ná sklády : co prze iné
 potreby R. P. odkládano byřlo , až do tego seýmu od
 seýmu

sejmu: gǳie stanąwszy Posłowie od miast, kładli prawną, listy, y przywileie swé, prosząc nas, abyśmy ie przy ich listciech, prawiech, y przywileiach, iako na inśse rzeczy, tak y na składy otrzymané y nadané od przodków naszych książąt, y królów Polskich, z łaski ich, za usługami ludźi mieyskich téż przodków ich, zachowali: opowiedaiąc sie y skarzając na Starosty nasze: iako za wezwaniem ich ku kładzieniu listów, obrony potężnéy y pewnéy od Starostów naszych mieć nie mogą: y prosząc nas, abyśmy Starostóm naszym rokazali, iako téż to zawsze bywało przed tym (to składy in vsu były) pomoc mieszkańóm dawać, y bronić przeciwnko tym w-
syrtkim, którzy by sie ważyć śmieli miiać albo przecho-
dzić składy, przeciwn ich przywileiom.

Tedy my z pány Rádami náššymi, y Pošly Źiemskie- Ibid. fo. 49.
mi, naprzód przypátrzywšy sie temu, iż té takie skła-
dy miáštóm náššym w Koronie nádáné nie ściągáią sie
ani sie ściągáć mogą ná Źadny inny stan, iedno ná lu-
dzie kupieckie/każdego stanu/któryby iedno kupczył/
naydujemy, iż tylko ci tácy ludzie kupieccy, iákiego-
kolwiek stanu powinni będa do skłádów ieździć, y ná
nich sie stánowić wedlug nádánia y przywileiowánia
każdego miásta: iáko o tym szerzey przywileie tych to
miast/abo opisanie nášše świádczy: którešmy osobnie
zá Kewisá przywileiów ich wydać roszakáli, áby o
tym wšyscy doŹátieczná spráwę mieli, etc.

A a 3 βelá-

Wselákiego, towary své skládać, y onych tam zbywać wolno mieć będą, do mieszcan tam mieszkających, y do stanu Rycérskiego.

A do cudzoziemców, y innych Koronnych obywatelów, na Iármárkách tylko wálnych, którzy tam przyiáda, álbo sprawce své poslá.

A žádných towárów mátych y wielkich nie ma być wolno kupcóm nášym Koronnym stanu Wselákiego, z gránic Koronnych wywozić zá gránice, ie- dno cudzoziemcóm sámym będzie wolno, ze Wselákiemi kupiámi mátemi y wielkiemi, na téż mieyscá skládové przyieździć: y tam záse towáry Wselákie brác / nakládać / y wywozić / tam gákie im będzie potrzeba, Clá y mytá Wszytkié powinné y žyvké zápláćivšy,

Ibid. fo. 50.

A tego strzedz máia Stárostowie y Celnicy pográniczní / y miásta skládové / áby žádnému kupcovi Wshed Koronnych państw / ani zá listy nášemi niedopuszczáli Wselákich towárów wywozić, ani Wgániác z gránic Kóronnych, tylko cudzoziemcóm to wolno być ma / zápláćivšy clá y mytá powinné / y žyvczayné.

A ktoby sie tego wáżył z kupcóm Koronnych państw, á był w tym záchwycon przez stároste: tedy Wszytkié towáry máia być iemu pobráné, z których towárów do skárbu nášego trzy części máia być oddané, á czwarta część stároście, który takiégo kupcá zábierze.

A ieśliby stárosta/ álbo ktokolwiek iny/ którego-
kolwiek stanu, kupcá z towáry zá gránicé Koronné
przepuścić/ soldrować/ ábo bronić dciát/ álbo sie te-
go ważyć śmiał: tedy kupiec té wśytkie towáry trá-
cić ma do skárbu nášégo.

A stárosta taki, álbo którykolwiek iny, który-
by onégo kupcá przepuszczał/ álbo soldrował/ powi-
nien będzie do skárbu nášégo tak wielką sumnę zá-
płacić, iáko on towar kosztuie, kiedy to nań będzie
przewiedziono słuszném świadectwem, y iáśnémi dowo-
dy zápozny. A gđieby pieniądze nie miał, tedy w
imienie iego, któreby tak wielką sumnę kosztowało,
ma wwiązanie dáć.

A ná takowé stárosty/ Celniki/ kupcé y inśe wśy-
tkie/ którzyby sie tego ważyli, wolno będzie každému,
któryby sie tego iedno chciał podjąć inquisicią czynić,
gđie y iáką będzie rozumiał naylepszą, y oné defero-
wać skárbowi nášému.

A taki każdy zá pracą y zá nakład swój, takowych
towarów wyspiegowánych, będzie miał czwartą część,
gdy tego prawnie á słusnie dowiedzie.

A ieśliby sie ináczey náłázło, tedy té towáry/ któ- Educta.
réby wyniózł/ máietnością swą skárbu nášému ná-
grodzić ma: á któreby przyniózł do Korony/ ma ie Inducta.
trącić do skárbu nášégo. A tych towárów Celnik ma
mieć czwartą część zá pracą.

Ali in partes non prohibitas wolno iezdżić clá
zapłaciwszy / niżej eodem folio czytay.

Pol. 50. B.
Clá wo-
dne do
Prus.

A co sie tycze Gdańska, tedy wstáviamy, aby do
niego wodą inné towáry nie śly, iedno zboża, maki,
y leśné roboty. A ktemu rzeczy wszytkie ku żywności
gospodárstwa własnégó ślábeckiego. A ziemią dró-
gami stáreimi y zwycaynéimi woły trawné y karmné

Clá ziem-
né płaco-
né bydź
máią.

isdá máią, zapłaciwszy clá y mytá powinny y zwy-
czayne.

Tá constitucja záwsze iż bylá in vsu, pokazuią
reiestrá Antecessorów moich / że mieszczenie Krá-
wscy do Gdańska od towárów swych prowadzo-
nych záwsze płacili clo stáre / zá pána Kuczoński-
go / pána Kusinowskiégó / y pána Dobroszowskiégó:
y zá mnie ná poczátku płacili: teraz nic zgólá / y osie-
dli y nieosiedli nie płacą. Także Gdańszanie przy-
wożąc z zamorza towáry do Korony płacili zá-
wsze / a teraz sie zbraniáią.

Approbatio téy const. Anno 1566. fol. 70.

Iármárki pógraniczne, które są constitucjá Piotr-
kowskiégó seymu postanowioné o niwypuszczeniu wo-
tów, oprocz karmnych żimowáných ślábeckich, y o to-
lo innych towárów / iáko o tym constitucja serżey
obmawia Piotrowska, w mocy zostáviamy.

To in vsu
bylá.

A iżby tym pilniéy przestrzeżenie było, tedy nie
tylko stárośtóm, ále y dżierżawcóm tychże miásteczek
Iármár-

Tármárkonych pogrńnicznych pilnować, hámonować ro-
skázuiemy pod takąż winą, iáko y stárostonie, y in-
sy, byli powinni.

A stárostonie pogrńniczni sádowni, y niesádowni,
máią tego, y ieden drugiego, také y Celników, dogle-
dać: áby takowé kupie z Korony nie wychodźily, pod
takiémisż winami.

Approbatia Constituciiy anni 1564.

& 1565. Żád sie znáczy / że stáutámi y consti-
tuciámi posłedniemi autoritate Conuentus,
priuilegia dawnieysze / któreby iedno commodo
Reipub. przeciwné bydz mogly / są kássowane
y ánnihilowane. A te priuilegia náskłády / iáko
wszytkich in genere pozýtkowi sluzác, y R. P.
pozýteczné / są ápprobowané / y do Constituciy
wowiedzione.

Constit. An. 1578. fol. 183.

Ták ná ten czás nie mála część miast stánawiszy
przed Námi, y Rádámi náśemi ná tym seymie wál-
nym, ná své wolności y práwá sie odzýwały, y iemi sie
sczyćily, prosząc áby smy weyżrzawiszy á vznaviszy ich
práwá y wolności, tę Constitucią I. K. M. przódká
náśego z nich zdięli.

My tedy vznaváiac v siebie tę constitucią ná sey-
mie wálnym bydz vtzynioną, która vważného rozsą-

dku potrzebowała, takže y ná to pilnie pátrząc. Iesli
imo constitucią mozem, albo moc będziem, ad cogni-
tionem libertatum, ná ktoré sie té miásta odzynaia,
postępić, albo iákíe iné postanowienie uczynić. Przeto
zá rada y sezwoleniem Rad nášých Koronnych ná
tym seymie będących, constitucią przed tym publi-
kowaną / która iest w roku 1564. uchwalona / iáko
poslednieysza w roku 1565. uczyniona / w mocy so-
stánvuiemy / etc.

Potwier-
dzone cō-
stit. Anni
1564. &
anni 1565.

A tak roskázuujemy wšem, którym to należy. Aby
to postanowienie przerzeczóné we wšytkim cále, tam
in genere, quàm in specie, mocno á nienárušenje
trzymáli, y wypełnili, nie zbraniáiac sie, áni sie scy-
żąc w tym wolnościami, áni decrety, áni quity, etc.
žadnémi sposoby / áni listy / którymkolwiek křtáltem
3 Cancelláruiey nášey / y od kogóžkolwiek / přečin-
temu postanowieniu / otrzymánemi.

Listy 3
Cancellá-
riiey znó-
síć nie
mogę.

A že sie odzynaia pánowie kupcy / že tá consti-
tucia nie byla in vsu. Tedy ia pokazuię piérwsze
przywileie o sładziech / y statuta Koronné / któremi
słády sa ápprobowane / á že takové słady byly
in vsu. A co wietřa: že kupcy Koronni przysięgáli /
Iž té towáry / ktoré opowiadáli / nie byly kupców
Koronnych / ále byly własné kupców cudzoziem-
skich. Sład znáć / že im nie bylo wolno ich wozić /
choeby byli clo pláćili rádži: bo słady by byly przez
to zniřćaly / y dla tego przysięgáć im kázano / že nie
kupcá.

Kupca Koronnego / ale własne cudzoziemskie towary przywożą / o czym niżej wpisana constitucia o-
tęże. Alcoż znacznię vsun constituciy tych / pokazać
może:

Produktuie tedy przywileie na seymie walnym
Koronnym anno 15 65. fol. 59. circa reuisionem ea-
rum literarū produkowane / przez Posły do tego aktu
od miast wysłane / y do constituciy wwiedzione.

Naprzód Priuilegium Vladislai Ducis, Anno
13 06. który w sobie ma.

Aby kupcy cudzoziemscy nie wyieżdżali z Krako-
wā, aż piérwéy towary przedawsy: także z mieścią z
Węgier, ani wodą ani ziemią do Prus prowadząc,
aby Krakowā nie miaili,

Kazimiri, Anno 1354.

Aby cudzoziemiec nie śmiał ieden drugiemu to-
waru przedać, tylko Krakowiāninowi, albo obywatel-
lowi Koronnemu.

Lodouici, Anno 1372.

Z Prus, z Toruniā, towary w Krakowie mają być
složone, a stamtąd dāleý nie mają być wywożone.

Krolowéy Węgier. y Polscy / Anno 1372.

Skład, towārów przychoǳących z cudzych krāiōw, Perpetuitas
depositorii.
w Krakowie wiecznie dāny.

Kazimiri, Anno 1451.

Aby dobrá confisowano cudzoziemcóm, coby spólnie á nie z Krákovianý hándlowali.

Tegóż królá/ Anno 1457.

Aby przeciwn składowym przywileióm towarów cudzoziemcy nie przedawali, oprócz głównych Iármárków.

Tegóż królá/ Anno 1473.

Aby cudzoziemcy Kráková nie miáli ze wssytkich miast y miasteczek Śląskich y Węgierskich, ale státutowi aby dosyć czynili.

Vladislaus rex Vngariæ, & Bohemiæ, fu zepsowa-
niu składow nášzych/ 1511. Vratislauieñ priuilegium
super depositoria concessit.

Zá czym król s. pámieci Zygmunta piérwšy/ wi-
dzac skaze miast swoich/ y stanu Rycérskiego/ záraz
zakazał surowie obywatelóm Koronným znovu
wyieżdżania do Niemiec/ y do Węgier/ po towáry/
o czym wysšey z Kromerowéy kroniki de verbo ad
verbum wypisány text czytay/ w piérwšey części
ksiáżeł tych fol. 14. Co uczynil permotus querelis
subditorum suorum. Wrocławianie przy vporze
stali lat cztery / że po towáry tu nie ieżdžili / iednáť
pro finali ieżdžic ná sklady z towárymi musieli/ iáť o
tenže text móvi.

Potym

Potym gdy sie kupy nasze przekładać znowu po-
czeli / iako naturalistów do oszukania po-
chopna : ponawiania częste tegoż zakazania iężdżić
do Niemiec / y Węgier / po towary / następowały / sub
poena peculatus, confiscationis bonorum, colli, &c.

A między inſjemi Sigismundi, Anni 1527. ſtatut
ſwiadczy / że oszukania bywać poczely / ktoś
ry tak mówi:

Et quia non verentur plurimi, &c. Quod quicun- Herb. f. 515.
que deinceps compertus fuerit, eandem prohibitionē
noſtrā tranſeundi cum mercibus aut frumentis qua-
libuscunque in Sileſiam aut Ungariam ultra fines re-
gni tranſgreſſus eſſe, & capite, & bonis omnibus pri-
uetur.

Tegoż w Piotrkowie / Anno 1583.

Item. Ad euitandas, &c. *ut nemo ſubditorum no-* Petr. 1538.
ſtrorum ad Ungariam vel Sileſiam, cum mercibus, aut Herb. f. 516.
pro mercibus, & rebus quibuscunque, ire aut proficiſci,
aut inde in regnum noſtrum merces quaſcunque inue-
bere audeat, ſub amiſſione rerum & merciū earundē.

Relaxacja nie ma bydź daná tego
zakazu / iedno ná Sęymie.

Tenże król Zygmunt tak poſtánowił.

Relaxatio autem eiufmodi occluſionis à nobis fieri ibid. Petr.
non 1538.

non potest, nisi in Conuentu regni generali. Nobilitati boues, quos hac hyeme aluerunt, vt ad festum S. Trinitatis proximum extra regnum depellere possint, permittimus. *A dáléy nic, y stanowi słácheckie mu nie pozwolono, pogotowi y kupcowi, żydoni, etc.*

Exteris licitum inuehere & tunc here.

Liberum autem erit Vngariæ & Silesiæ incolis, cum rebus & mercibus quibuscunque, interea ad regnum nostrum venire, & ex regno sine impedimento cum mercibus ad sua redire, non obstante tali occlusione: quæ *duntaxat ad subditos nostros pertinere debet*. Hæc autem prohibitio relaxari per nos non debet, (vt suprà diximus) nisi in generali Conuentu regni, cum consensu omnium Ordinum.

Incolis non item.

**Ji listy krolow Jch M. kásowác
tego postanowienia nie mogą.**

Sigis. Pet.

1538.

Neque ulli subditorum nostrorum libertatis literas contra prohibitionem nostram huiusmodi in Vngariam & Silesiam *ultrò citròque commeandi & transeundi cōcedemus*, quas etiam concessas effectu carere, & res quascunque ab huiusmodi impetratoribus libertatis ductas fisco nostro fore applicandas, volumus & decernimus. *Videant præfecti civitatum, qui talia floccifaciunt. Nie żarty to.*

Zygmunt w Piotrkowie / 1538.

Herb. 495.

Ne quispiam in Vngariam aut Silesiam merces inue-

inuehere, boues aut iumenta agere impunè possit. Si quis contrà fecerit, omnia quæ exportasset, abegissetque ex commissio, tolli iussimus, nobisque loco poenæ cedere. Quòd si assequi non possent, decernimus: vt quanti hæ res fuissent, quas contra nostrum edictum euehere aliquis, exportare, aut abigere ausus esset, tantum commissi poenæ loco nobis, siue Theloneatori nostro numerare debet.

Poczeli znowu / iako y teráz / eludere

hanc Constitutionem, y kryjomo po towá-

ry iezdżić / uczynił znowu tenże król Zy-

gmunt constitucia.

Sigismundus I. Anno 1540.

Et quoniam plerique mercatores subditi nostri ad perdendam constitutionem, seu edictum, de non euehendis extra regnum, ac non inuehendis in regnum (to nie zámmie sie o to kusili / ale od 300. lat) mercibus, editum variis ingeniis vt consueuerunt prætendentes, res & merces huiusmodi esse proprias mercatorum in Vngaria, Silesia, & aliis regni confiniis agentium, per illos, siue eorum Notarios, in regno emptas esse. Cùm tamen plerunque depræhenduntur esse proprias subditorum nostrorum, quorum opera & impensa ex regno euehuntur.

Herb. f. 278.

Inducta.

Educta.

Przysie

Przysięgac Koronni kupcy musieli / że
swęgo towaru pod pretertem cudzoziem-
skiego żaden nie wozil.

Támže.

Ad præcludendam itaque huic illusioni viam,
sic decernimus: *Consiliariis nostris, Terrarum Nun-
tiis consentientibus.* vt huiusmodi mercatores subditi
nostri, qui merces extra regnum euehere procurant
(to nie plocho stanowiono) corporale præstent iura-
mentum in manibus Theloneatorum nostrorum.

QVIA TALES MERCES, non sunt eorum propriae,
nec in illis aliquod commercium vel interesse habent,
sed sunt propriae illorum, quorum esse asseruntur, vi-
delicet mercatorum extraneorum, in terris extraneis
agentium. Et aliter tales merces dimitti nullatenus
debent, sub illarum amissione.

Ta przysięga nie dla tego / żeby cli Koronnemu
szkodą bydz miała : Bo gdy kupiec nasz na cudzo-
ziemca opowiedzial / zapłacił clo iako cudzoziemiec.
Alle iż tym szkady sie mogly psowac / y tego niecier-
piano : ale candidè chciano / aby y pod pretertem cu-
dzoziemskim tuteczny kupiec nie wywozil / ani przy-
wozil towarów.

Stephan 1578. Fol: 190. O przetu-
pniach winá y koni.

Iż to znamy bydz z wielką škodą, eté. Przeto przy-
chylaiąc

chylając się do tego, z kąd in vniuersum w sytkim pożytek być może, według starych zwyczajów, y posą-
nowania, które w takich rzeczach bywały / mocą ni-
niejszego seymu uchwalamy. Aby żaden z obywatel-
ów Koronnych do Węgier po konie, y po winą nieieź-
dził: ale tu na składech naszych, do tego naznaczo-
nych, dostawał y kupował: gdyż się tego każdy, z oby-
watelów naszych w Koronie, od cudzoziemcą doczekać
może. A ktoby się kolwiek ważył z poddanych na-
szych, iakięgoby stanu, y conditiiey był, etć. takowemu
ten towar przez Stárosty albo Celniką naszego wolno
pobrać będzie. Ani listy nasze na to, nikomu nie mają
być pomocne. A iesliby Stárostownie albo Celnicy w
tym niedbali byli, albo komu folgowali, wolno każde-
mu o to poznać, do któregokolwiek Grodu onęgo
Woiewództwa, etć.

Altoż składy dawno postanowione do tego cza-
su są in vsu: które wy panowie kupcy przeniesli-
ście do Cieszyńa / Fráncfurtu / Lipská / Szczecina /
y indziej.

Aby zaś wiedziano gdzie partes non pro-
hibitæ, y gdzie nie zabroniono iezdzić obywatel-
óm Koronnym z towarami / Ale clá zapłaciwszy.

W przywileiu wtórym Wład. Jąg. a w Ordis-
natiiey Pauli de Ruzdorff, Anno 1436.

partes non
prohibite.

Item. Liber sit transitus & via omnibus mercatoribus, ac incolis terrarum ac dominiorum Ordinis, cum suis mercantiis, frumentis cuiuscunque grani, & rebus quibuscunque, & cuiuscunque conditionis, vel materiei existant, sine impedimento vel angaria, per terras, & maria, aquas & flumina, quocunque ascendendo, in, & ad regnum Poloniae, terras Lithuaniae, Samogitarum, Masoniae, & Russiae, & descendendo per ipsum regnum, atq; terras praedictas, &c.

Si vero vendere noluerint, possunt absque omni impedimento ire, seu ascendere vel descendere, quod eis placuerit, cum rebus praedictis, ut superius est expressum. *Theloneis antiquis & depositis prout supra saluis.*

Kazimierz w Krakowie Confirm. priuilegio 7.

Anno 1454.

Las. f. 157

B

Item, mercatoribus terrarum praedictarum Prussiae in regnum, Ducatus, & dominia nostra venientibus, hanc praerogatiuam & libertatem de cetero volumus conseruari: ut quoties illos in quocunque loca ciuitates & oppida regni dominiorum nostrorum venire cum mercibus eorum, cuiuscunque speciei, vel materiei existant, contingat; licitum erit eis huiusmodi merces in loca, testudines & cameras, aut tecta (quorum illis libera praestari debet arendatio) deponere, & pro suo arbitrio exponere in venalitate,

tem, stratasque omnes versus Vngariam, Russiam, Morauiam, Silesiam, Austriam, Saxoniam, Valachiam, liberas habeant, *depositis tamen theloneis, & stantibus antiquis ciuitatum regni & dominiorum semper saluis.* Żąd znac że stłady y clá zawsze nienaruszenie zostawowały.

Inprimis siquidem, quod via libera est & debet Las. fo. 158. esse omnibus mercatoribus, & incolis regni Poloniae, & terrarum Lithuaniae, ac Masouiae, Russiae, & Samogitarum transeuntibus, cum eorum mercantiis, & rebus quibuscunque, per Prussiam & Liunioniam, & alias terras Ordini subiectas, *Antiquis tamen theloneis, & depositis, siue modis deponendi merces, consuetudinibus & obseruantis aliis, semper saluis.* Thelonea
& deposti-
toria salua.

Mercatores incolæ regni, per

regnum negotiantes, & aquaticum theloneum soluere tenentur.

Alexander, Anno 1504.

Cum frumentis & struibus, vel alio mercatu- Herb. 367. ra genere nauigantes, non minus soluere tenentur thelonea, vt ea soluunt terrestri itinere negotiantes. Et tam isti, quam illi, iuramenta præstabunt in locis theloneorum. *A teraz przednie towary wodne chodzą / a clá dawać niechą. To komory wodne poznać, które przed rokiem 1518. były.*

Ne publica loca declinentur.

Zygmunt I. Anno 1507.

Herb. f. 514.

Ipsi etiam Capitanei prohibitori sunt negotiatoribus, qui non *missis viis consuetis, thelonea & publica loca non declinando vadant*, sub rerum, quas per obliquas vias vexerint, amissione.

Nemini theloneum transgredi licitum, & in fautores poena.

Tenże/ Anno 1510.

Herb. fol.
494.

Cum in eos saevius animaduerti oporteat, qui in fraudem reddituum Reip. licentiosius delinquant. Decernimus, &c. *Quicumque theloneum ad utilitatem Reipub. institutum, transire & fraudare ausus fuerit, theloneo non soluto, poena peculatus puniatur. Nec minus fautores, quorum permissione, favore, consilio praesertim officiales puniemus. Non solum ad futurum, sed ad praeterita se extendere debet.* Wára pánowie mieyscy presidentowie: nie uá žárt té constitucie pišá/ á pan Instygator to czytác bedzie.

Tàm aquatica, quàm terrestria,
modò iustè exigantur thelonea.

Zygmunt I. Anno 1523.

Herb. 488.

Aquaticae
terrestriae sol
uantur the
lonea.

Quia nobilitas queritur, Theloneatores modum thelonei excedere: volumus, ut thelonea tàm aquatica,

tica, quàm terrestria exigentes, quando ultra debitum exigunt, refarcire teneantur.

Nemini Cameras transire licitum non soluto theloneo. Tenże / Anno 1532.

Proinde volumus, ne in posterum præfecti *Her. b. 492.* vigalium, & theloneorum *aliquem subditorum nostrorum, status & conditionis cuiuscunque, Cameras soluendo theloneo institutas transire permittant, nisi soluto prius theloneo nobis & fisco nostro debito.* Aliàs Theloneator de prouentibus integrè respondeat. *Atóż wászemi wolności tam sie było ożwać.*

Abrogātur priuilegia aduersantia bono publico. Tenże w Piotrkowie 1538.

Priuilegia quæ publicæ libertati aduersari videbantur, abrogauimus. Quæ ad commodum & necessitatem publicam concessa sunt, in robore relinquimus. *To té nowo producowané post reuulsionem literarum abrogowané.*

Y ci co ku Glaszku y Węgrom zá Komorami Celnými siedza / wypedzać wolow / y tupięy zá granice wywozić nie mają.

Żygmunt w Piotrkowie / Anno 1540.

De illis regnicolis, qui intra Cameras & fines re- *Herb 4. 69.*

Constitutio
de prohibi-
to transi-
tu in Vngaria
incólis ro-
boratur,

gni cum Silesiæ & Vngariæ, & aliis confiniis agunt
domicilium, & in Oppidis vltra Cameras existenti-
bus aliquid emunt, non tenentur ad Cameras cum
illis descendere: verum *Theloneatores diligenter cu-
stodiant in regni finibus, ne in Vngariam aut Silesiam,
& alias vicinas terras expellantur & educâtur.* Con-
trâ facientes deprehenfi, boues, iumenta, & res hu-
iusmodi amittere debent. Per hanc autem consti-
tutionem nostram *nolumus erogatum edicto de prohibi-
to transitu* in Vngariam & Silesiam factô. Quod alia
constitutione nostra mādauimus firmius obseruari.

Cel zwykłych w Polsce y w Litwie nie żądać

Sygmunt August / 1564. fol. 30.

*Naprzód, aby tak w Polsce, iako y w Litwie, etc.
Nie zakrywając myt kupieckich, ani sie zmarwiając
z kupcy ku škodzie, a żądaieniu cel z dawną zwykłych
królewskich, tak w Polsce iako y w Litwie.*

Per Regnū
placitū
vini.

Opisując przywileie składow Poznańskich /

Anno 1565. fol. 63.

*Mieszczanie Poznańscy, etc. Atám trzy dni z to-
wárem stać. A iesliby go tám nie przedał, potym clo
zapłaciwszy wolno z towárem gdzie chce iáchąć. sub
poena confiscationis omnium bonorum suorum, in
contrarium facientis edita.*

Támże /

Támże / fol. 50.

A co sie tycze Gdańska, vstáviamy, aby do niego inšé towáry nie šly wodą, iedno zboża, maki, y leśné roboty, eté. A šiemia drogámi stárými y zвычайnými woły karmné y trawné wolno išé máia, záptácinšy etá y mytá powinné y zвычайné.

Clá y mytá plácić do Gdańska iádac.

Tenže / Anno 1567. fol. 73.

Constitutia anni 1565. omienioné ša towáry, ktoré do Gdańska puszczané byé máia. Co my w mocy zotávuiac, eté. Odpráviušy mytá zвычайné zdavná w Koronie y w Páństvách nášych / gdyž tego páctá z inšými páństwy ku dobrému R. P. nášey potrzebuia.

Clá pográniczne do kráiové niezápowiedziánych wožac towar / y šláhcíc powińien plácić.

Stephan / Anno 1578.

Okróm clá pogránicznego, ktoré przysięga wedle praw y zвычайu zachowuiemy.

Clá w Polsce y w Litwie plácić.

Sygmunt August / 1569.

Clá y mytá w Polsce, w Litwie, eté. Nie zákrywáiac myt kupieckich, ani zmanváiac z kupcy ku škodzie, á zátaáienie ceł dawno zwykłych królewských, tak w Polsce, iáko y w Litwie.

Zygmunt III. Anno 1595.

Fol: 15.
Wodnych
ziemnych
cel auctia.

Clá od kupiëy wselákich, tak ziemią, iáko y wo-
dą, auctia zá vchwalą wsech stanów teraz y nápo-
tym postánawiamy. A tego clá rząd y dozór skárbow
nášemu náležéc ma.

Tá auctia iest spisána v pána Podskárbiëgo Náz-
dwornëgo / záczymbym y auctia iáká podniósł (co
sie nie pókaže nád Instructarz Koronny. Niech
zniosa moje Universalý / y informatiæ do písá-
rzow / wšak ie aktykowáli do ákt czësto / y listy ná-
wet prywatné / dla podchwycenia w słówku iákim
do ksiąg wwodzili. Lecz y tam nie naydą / iedno co
mnie słu¿ze Króla J. M. wiernému y pocziwé-
mu człowëku / synowi Koronnému / sie godziło.)
Jednáť wolnoby to bylo zá vchwalą seymową y
podnieśc clá Koronné kiedyby byla wola J. K. M.
przyštapila. A kiedy wedle przywileiów skládo-
wych / iedno cudzoziemcy z towármí iëzdzić / wozić /
y wywozić beda / auctia theloni neminem afficiet.
Bo w Holándiëy / choc 60. fl. ode stá fl. clá plácíc
musimy / y wiecey / iákóm wysšey pókazał. Jednáť
nikt sie nie odtraca / bogáci wšyscy: y tu kiedy tu-
pcy iednáť wšyscy clo plácíc beda / nic sie nie obra-
zá: bo æqualitas ponderis, leuius portanti pondus
facit. Lecz nie podniosło sie piëniádzem do tych
czasów clá zwyczajnégo / przez mie zá moim roz-
kazaniem.

Instructarz

Instructarz Celny od Książat y Krolow Polskich vchwalony / á potym przez K. J. M. srietey pamięci Zygmunta pierwszego poprąwiony / znowu na Séymiech kilku / y na przeszłym Anni 1601. z statutami y constituciami dawnemi conferowany.

Sigismundus, &c. Manifestum facimus vniuersis, &c. Quia tamen hi ipsi Theloneatores nostri, nō plenē mentem & instructionem nostram perpendentes, aliter thelonea ipsa exigebant, *quàm erat in publicis Conuentibus regni nostri decretum, æquū cen-* Instructariū
à Constituti-
onibus non
discrepet.
suimus, dare illis plenariam instructionem, *quæ in nullo à publicis generalium Conuentuum decretis discreparet.*

Inprimis igitur, &c. Ne aliquis audeat extra locum Camerarum declinare in vias obliquas, & præterire, *sub amissione rerum & mercium suarum*, quilibet in loco sibi assignato theloneum nouum à bobus & pecudibus, ab equis, *quocunque, seu in quacunque parte pellendis.* Item, à cutibus, à cæra, à vasibus mellis, &c. quorumlibet piscium, à **Czerwic**, iuxta Constitutionem factam, exiget & percipiet, ne mini aliquid indulgendo: in quo cuiuslibet ipsorum theloneatorum fides & conscientia onerata sit, & quilibet eorum poenæ arbitrij nostri subiaceat.

Dd

Inprimis

To w Ros-
ronie clo-
placie nos-
we powin-
ni nie tyl-
ko pogrās-
niczne.

Inprimis liberum sit, vt quilibet Theloneator habeat *liberam facultatem* instituendi sibi *Cameras necessarias* ad exigendum theloneum, *tot quot pro utilitate Reipub.* fore crediderit, & quàm diu sibi necessarias arbitrabitur, *nedum prius institutas in suo esse conseruare.* Teraz ich stanowić nie dopuszcza / y staré Komory poznošili / o czym niżej.

Theloneatores & eorum vicegerentes *ad libram & librum civilem*, sine quauius renitentia admittantur: quò *cautiùs* *providere possint*, ne theloneum aliqua ex parte cum incommodo *publicæ utilitatis* defraudetur. Boże vchoway / by mieli do ksiąg swych przypuścić: y owszem to ich staranie / aby ten procent mogli już do końca winowecz obrócić.

Primò igitur vector extraneus, *cum regno inuenerit alterius cuiuspiam merces*, cuiuscunque sint generis vel speciei, si per aliquam *Cameram seu custodiam thelonei iuerit*, *illic idem à singulo equo theloneum per vnum grossum soluere debebit.* To iásny dowód / że żaden od pogranicznego cla niemożen: y dostateczna informacja / aby każdy krózkolwieś / y czyykolwieś towar do Korony prowadzac / clo od niego placił na piérwszey komorze pogranicznejey.

A mercibus autem soluat etiam iuxta illarum valorem, dominus mercium, vel suus factor. Et hoc est verum, si valor eiusmodi mercium generali taxa & communi æstimatione custodi Cameræ fuerit cognitus,

gnitus: aliàs ubi dictas merces taxare nesciret, tunc in tali casu ad capitalem Cameram thelonei illas remittet, vel illarum qualitatem generali suo Theloneatori describendo de taxa illis imponenda, ab illo consilium inquireret. Quo habito, accipiet theloneum à mercibus, dabit quæ tam vectori, quàm domino mercium quittance satisfactionis, qui se in omnibus illius thelonei Cameris, possent ab omnibus se impetentibus tueri.

Quilibet Theloneatorum Vetus theloneum simul cum Nouo exigit: sed tamen in quittanceis ac in registris liquida specificatio fiat, tam noui, quàm vetusti.

Skąd znacie / że vtrunque theloneum także winiem płacić / y przedtym Król. kupcy płacił / co sie rejestry Celnemi potaje.

Quilibet, &c. Hoc tamen adiecto, quod eueniens aliquid earum mercium vel rerum, ex regno in partes non prohibitas, à quibus theloneum, dum illas regno inuexit, persoluit, in vltimis illius thelonei Cameris, debet iterum soluere ratione thelonei, tantum quantum inuehendo in regnum persoluit. Cuius summæ quantitatem quittance à Capitali Theloneatore, vel aliquo custode eiusdem thelonei accepta, demonstrabit.

Euenire in partes non prohibitas licet citum persolutis thelonis.

Altóż teraz iasny dowód / że sklady zawsze byly / y teraznięszym seymem są confirmowane.

Vectores autem domestici, vehentes sal vel alias merces

merces per terram quampiam, tenebuntur à singulo equo soluere ratione thelonei, consuetum illius terrae theloneum. Si verò extra regnum sal duxerint, prout admissum est vehi in Conuentu generali Petricouienſi, ſoluent à ſingulo equo duplum, excepto ſpicny / qui debet eſſe liber, vt ſuprà de extraneis vectoribus eſt expreſſum. **A tu iaſny do wód / że iedno z ſola obywatelóm Koronnym pozwolono zá granice ieżdżić.**

Pokażalem tedy dowodnie / ſtátutami / conſtituciámi / Inſtructarzem / ná teráznieyſzym przeſłym ſeymie / że ſłády záwoſſe były wcale zachowane: y to / że żaden towar od clá pograniczného nie może byđż wolen.

Teraz Inſtructarz doſtátecznie wczy / gđzie wolnoſć tym / (którzy wiecznie nádána máia) trzymána byđż ma.

Intra regnum autem aliquid vehentes, tantummodo ſoluant ab equis, quantum & forenſes, ſeu extranei, exceptis oppidis priuilegiatis, **Towárne nuncupatis.**

Ad probationem autem proprietatis equorum & mercium ſimul neceſſarium erit, vt talis aſſerens ſuos equos & merces, habeat ſufficiens teſtimonium literale, ſigillatú à Conſulatu illius ciuitatis vel oppidi, in quo ſe dicit domicilium habere: qui veritatem in talibus literis explicabunt ſub ſuo iuramen-

ro, quod initio sui Consulatus, seu officij, de præstanda in rebus omnibus veritate præstiterunt. **Otróż też z strony ośiadłości / że każdy ma zároveň ośiadłość swoje / przed wrzeditkami celnými / wrzeditkowie pokazać. Czego teraz pánowie Káycy sie zbaniáia.**

Item, Theloneatorum nostrorum præfatorum, quilibet habeat potestatem, cum auxilio, vel sine auxilio, tam officialium, quàm ciuitatum nostrarum omnes mercatores, mercantiasque sine vlllo discrimine & differentia, Cameras viis obliquis prætereuntes, & theloneum fraudantes recipere, arestareq; & sub bono testimonio, seu Capitanei, seu Proconsulis & Consulum, omnia ad nostram informationem integrè conseruare, præter equos & boues, quos sub testimonio vendere poterint, ne in seruandis expensa crescat. **To pánóm wrzeditkóm mieyskim / co sie wdzieraáia vznawác przemyt. A Celníkóm tylko tego powierzono.**

Item, si quis talis, in quocunque loco per nostros Theloneatores eorumque Vicegerentes compertus fuerit, qui à certa parte, vel quota mercantiarum, seu bouum & pecudum, solueret theloneum, alia parte non patefacta, omnia, à quibus solutum sit, liberè dimittent. Sed quidquid comperierint, & eorum quilibet comperiet, à quo solutum non sit, pro infiscatione recipient, & ad nostram informati-

onem conseruent.

To zaś na tych/ którzy Ko-
mory pierwszē miiāia/ poena.

Item, Theloneatores ipsi, & eorum Vicesgeren-
tes, habebunt signeta inuicem sibi cognita, quibus
mercatores de satisfactiōe thelonei in loco queta-
bunt. Et tamen quilibet quittantiam manu propria
scribet specificando personam soluentem, & quan-
titem mercium & qualitatem, à quibus solutum
fuerit, specificantes etiam diem, mensem cum anno,
& ita registro suo inscribet.

Atóż nie świādes-
ctwem ani przysięga / ale quitem celnym maś sie
wyświādczāć.

Vobis verò locorum Capitaneis, Tenuariis, &
aliis officialibus quibuscunque, ciuitatum, oppido-
rum, & communitarum praefectis, vigore praesentiu
fauerius mandamus, vt cum per Theloneatores no-
stros, seu ipsorum Vicegerentes, aut familiares, No-
tarios, & Collectores, ipsorum Theloneorum no-
strorum generatim, quorumcunque requisiti fueri-
tis, in arestandis & recipiendis eorundem theloneo-
rum nostrorum transgressoribus, consilio & auxilio
opportuno, vbi necesse fuerit, adsitis, & adesse cure-
tis, pro fide & debito vestro, gratiaque nostra secus
non facturi, &c.

A teraz pan Drzednik wziawszy od Wlocha /
Szota/ Dyda/ vpominek / pomoze kupcowi / Hay-
dyki nasze/ przemycę gwałtem wziąć kaze: towary
prze-

przeprowadzić bez clá rostaże / pisarzóm wasy tar-
gac / brody rzezać chca. Pan Burmistrz świadectwo
choć cudzoziemiec / da list / że mieszanin y dobrze
osiadły / wyda dobry ratunek / by iedno ten prowent
celny wninwecz obrocić : iakoż iuż zniszczyli / że potym
y quartry na obrone K. P. nie będzie skład zebrać.

Nie osiadłym händlerow zapowiada.

Co sie tytze Włochów, Szotów, y inszych cudzo- Sigif. Anno
1562.
šie meów, prze które miastá náśe wielką škodę y zni-
szenie biorą, takowému každému, któryby osiadłości
a práwá mieyskiego nie miał, rozkazuujemy, aby im
były miastá y händler zapowiedziane iuż ex nunc.

A oni wszytkie händler kupcóm pobrali / y clá Ko-
ronné zátym zniszczyli / y drogoscé towarów / iako
chca podnośa: Quis arguet eos de peccato? gdyż
przeciw iáwnym práwóm onych bronimy / aby nas
niszczyli.

O Włochách, Szotách, y inszych cudzoziemcách y Idem, Anno
1565. fo. 25.
kupcách státut Piotrkowski w executiá przywođac,
skazuujemy, aby Stárostonie w exequutiá go przywie-
dli. A którzy iuż osiadłość máia, aby miastóm przy-
sięgli, onera ciuilia nieśli, nie broniac sie żadnými li-
sty wolnými. Dóbr náśych Koronnych aby nie wyno-
śili, sub confiscatione bonorum. Czego Stárostonie
y Celnicy doglądać máia. A oni y przywoźa / y wy-
woźa towary / a clá namniéy nie dádza. Skład znac
że cudzoziemcy / choć do mieyskiego práwa przyieci

nie mogą sie szczyć wolnością od cel / bez consensu
K. J. M. ale y händlerować.

Sig. III. An= no 1588.
fol. 278.

Iż nayduie sie wiele kupców cudzoziemskich, którzy nie mając prawa mieyskiego, ani osiadłości, do iednych rąk towary w swych ziemiach zakupują, y w Koronie na skłádkiech leżąc, iako chcą towarów zbywają, y pieniądze z Korony wynoszą. Przeto aby takie Stárostonie, y vrzędnicy, nádaley do dnu miesiącu nie cierpieli, vstáviamy.

Secret Commissiocy Leczyckiej o cudzoziemcäch / y nieosiadłych tu w Koronie rozdzonych / Anno 1602. vczyniony.

Querela contra Theloneatorem.

QUod iis, qui in ius ciuitatis per Magistratum ciuilem sunt asciti: qui tamen sunt impossessionati, libertates ciuitatis seruientes, non seruientur, per Dominum Theloneatorem regni. *Decretum* Illustres Reuerendissimi & Magnifici Domini Commissarij visa Constitutione regni, qua extranei, & indigenæ etiam impossessionati, ad libertates & immunitates ciuitatum non admittuntur. Quod etiam de Legeronibus extraneis & impossessionatis, Constitutio Conuentus Coronationis S. & Sereniss. M. Regiæ, confirmat, *processum cum arrestandi mer-*

di merces extraneorum, & impossessionatorum, licet in ciuitatis professi, & in illum admissi fuerint, pro iuris exigentia factum fuisse, & in post fieri debere declamauerunt. Tales enim, vt alij ciues possessionati, ad eas libertates admitti non possunt.

Altóż pánowie cudzoziemcy / choć do práwa mieyskiego od pána Burmistrzá bywáią przyieci / przedsie wolności od clá Koronného nie macie per regnum, á cóż à finitimo theloneo wolnémi byście bydź mieli. Co sie dowiodło / Constituciami / Decretami / y Przywileiami ná składy nádánemi. Albowiém narody cudzoziemskie, Włósy / Niemcy / Szoeci / Niderlándowie / inż wiecey wolności vzywáią v nas / niżli stan słáchecki. Wo słáhcie będąc stá rożytnéy sámilitéy znácznéy / gdy zá nieszczéściem iáztim vpádnie / do miásta sie vda / práwo mieyskie przymie / onera mieyskie niesie / rzemiestem ábo synztiem sie báwi / inż słáhectwo tráci / y do niego przysdż nie może / áż zá lástá K. J. M. y reassumptiiey otrzymániem ná Séymie.

Al pánowie cudzoziemcy dawszy Burmistrzowi kilká set złotych, álbo dzieńkę iego poiąwszy, do práwa go mieyskiego przypuszczá: zá czym / áli on we cle Koronnym uczyni do kilku tysięcy škody ná rok, á w drogósći towarów słáhty sie nástúbie / y inżémi fortelámi / to snádnó vważyć. Pytam / Iesliże słáhcie Polski, do miásta sie vdawszy / słáhectwá ná-

ruszy:

rušy: Albo iesliže šlachćic znaczny cudzoziemski, tu
 w Polsce šlachćicem Polskim bydź nie może / aż
 pierwey posługe znaczna uczyni / nobilitácią od K.
 J. M. a potym ná seymie approbácią otrzyma :
 Dla czegož též plebeius, cudzoziemiec (a co wiecieć
 kto iest, y iáko sie w nátiiey swoiey zachował) ma
 bydź do práwa mieyskiego y wolności od P. Bur-
 mistrzá prywatnie przyiety / żadney posługi oyczy-
 znie nie uczyniwošy / bez consensu K. J. M. : Pewna
 že nie może : bo nie był ná ten čas przodek tych, co te-
 raz przeciw przywileióm škladnym / towary do Ko-
 rony wożąc šklady pogwałćili, ná on čas gdy poslu-
 ge znaczna K. P. czynily šárožytne tu šamilie w
 mieście / dla czego im wolności w Koronie náda-
 no : tedy též tá wolność nie może slużyć, iedno po-
 tomkóm onych dawnych panów mieszczańów / któ-
 rzy te lástke záslužyli. Albowiem iáko plebeiusá, Wo-
 ienodá ani Šároštá nobilitowác nie może / y nie má
 téy władzey / iedno sam K. J. M. a do tego indige-
 natum mieć nie może cudzoziemiec, až ná seymie :
 Tak též Burmistrz cudzoziemcowi wolności nádać
 nie może bez consensu K. J. M. ani ná vřząd przy-
 mowány bydź nie może bez lásti K. J. M.

Alle teraz iáť ná targu drudzy siedzą / iedno day /
 bedzieš miał / choć z zniśczeniem Oyczyzny.

Pánowie

Pánowie Brákwianie máia wolność
hándlować w Koronie per regnum, clo záplá-
ciwšy.

Ex Metrica R. M. sub Sigillo Minoris
Cancellariæ extract. sub data Petrico-
uia, Anno 1524.

Sigismundus, &c. Significamus, &c. Quia an-
nuentes *humilibus supplicationibus* Famatorum Pro-
consulis Consulum, & ciuium ciuitatis nostræ Craco. &c.
Mandamus vobis vniuersis & singulis Theloneato-
ribus, in regno nostro vbilibet existentibus, ac eorū
vicesgerentibus, *ut ipsos mercatores, negotiatores, &*
quosuis ciues Cracouiē. eorūque vectores, per re-
gnum & dominia nostra, cum rebus & mercibus eo-
rum liberè, & sine quouis impedimento transire, &
eas ducere permittatis, theloneumque nostrum an-
tiquum ab illis exigatis, pro gratia nostra.

*Theloneum
exigendum
per regnum.*

Aliæ literæ S. R. M. Lanion.

Crac. concessæ, że iedno do roku wolność od
polowice cla im dana / gdy woly na Játke ku-
pią / á druga polowice cla / aby pláciłi in regno:
á oni teraz nic pláciłi niechcą.

Ex Metrica
S. R. M. sub
Sigillo Mi-
noris Canc.
extract. sub
data Crac.

Sigismundus, &c. Significamus, &c. Quia vo-
lentes prospicere, vt vberior copia carniū in eadē
ciuitate Cracouiē pro omnium commoditate & v-

su subministretur, *Remisimus & condonauimus* ipsis
 Laniis Cracouiē omnibus & singulis *medietatem*
thelonei nostri Antiqui, quod soluere tenerentur à bobus
 Pro macellis *& pecoribus* ubicunque, per illos pro eorum *Macellis*
 empti boues *emptis*, & vndecunque ad Cracouiam per eos depulsis,
 tenentur soli *& undecunque* ad Cracouiam per eos depulsis,
 uere thelone *remittimusque & condonamus* presentibus *hinc ad*
 um Antiqui *unius anni decursum*. Quocirca tibi Generoso Io-
 in regno, remittimusque & condonamus presentibus *hinc ad*
unius anni decursum. Quocirca tibi Generoso Io-
 anni Gromacki Theloneatori nostro Cracouiē.
 Mandamus, vt ipsos Lanios Cracouiē. in hac re-
 missione *medietatis dicti thelonei Antiqui conserues*,
 & duntaxat aliam medietatem ab ipsis bobus & pe-
 coribus pro eorum macellis, per ipsos vbilibet em-
 ptis, & vndecunque ad Cracouiam actis, exigas: de
 alia verò medietate, te non intromittas.

Aliæ literæ S.R.M. Ioanni Krip- pa Ciui Posnaniensi concessæ.

Ex Metrica

S.R. M. sub

Sigillo Mi-

noris Canc.

extract. de

data Cracou.

1518.

Thelonea

semper solui

solita.

Sigismundus, &c. Significamus, &c. Quia an-
 nuentes supplicationibus Consiliariorum nostrorū,
 pro famato Ioanne Krippa, ciue nostro Posnaniē.
 nobis factis, permisimus illi, & harum serie literarum
 permittimus, Quò possit cum aliis mercibus licitis
 octoginta centenarios Stanni, aliàs cyny / de regno
 nostro in Turciam Anno præsentis semel educere:
 ita tamen, vt *ueltigalia seu thelonea debita & solui*
consueti ab eodem stanno, & mercibus prædictis, si
 quas

quas cum illo duxerit, in locis solitis exsoluat. Proinde vniuersis Præfectis Theloneariis, vbilibet existentibus, Mandamus, vt præfatum Ioannem Krippa, ciuem Posnaniensem, cum ipsis octoginta centenariis stanni, & cum aliis mercibus licitis, ire in Turciam, *saluis vt præfertur theloneis & vectigalibus consuetis*, liberè, & sine quouis impedimento permittatis, & permitti faciatis.

To extra regnum nie wolno było nikomu wywozić: a cła też / że zawozić in regno płacił / iasnie sie pokazuje.

Alia literæ S. R. M. ciuibus posnaniensibus concessæ.

Sigismundus, &c. Significamus, &c. Quia annuentes *Supplicationibus quorundam* Consiliariorum nostrorū pro famatis Georgio Lindner, Ioanne Freger, & Iacobo Corb, ciuibus & mercatoribus nostris Posnaniensibus, nobis factis, *compatientesq; eorum damno*, quod nuper non exiguum acceperunt à grassatoribus, qui illos in via publica cum pluribus rebus & mercibus eorum circa *Miedzyrzec* spoliauerunt, eosdem mercatores gratia releuare volentes, ipsis omnibus coniunctim *solutionem thelonei nostri Posnaniensis. & Callisien, Noui & Antiqui*, quod à rebus & mercibus suis ex Germania, aut ex aliis partibus externis, illis in regnum

Ex Metrica
S. R. M. sub
Sigillo mino-
ris Cancell.
extract. sub
data Craca
1524.
Zá ten roz
bóy cła do
500 fl po
zwolono
wierzyc do
roku / a po
wystąpi ro
ku teg dłu
gu wpom
nieć sie ká
ducen-
zano.

ducendo, nobis solvere tenerentur, (bobus tamen exceptis) ad unius anni decursum, à data præsentium literarum computando, expectare dignati sumus, & expectabimus, ad summam quingentorum florenorum, in moneta per triginta grossos computatorum. Quocirca vobis Generosis, Petro Opaliniecki, Petro Ocieski, & Andreae Iaktorowski, Kczyneń. & Szrzenień. Tenutario, Theloneatoribus Noui thelonei nostri Pośnaniń. & Callisień. Mandamus, vt præfatos tres mercatores nostros Pośnanienses, in hac gratia per nos eis facta, conseruetis, illisque coniunctim solutionem thelonei Noui, & Antiqui, à rebus & mercibus illis in regnum nostrum undecunque aduehendis, à quibus theloneum ipsum Nouum & Antiquum solvere debebunt, (bobus vti præmissum exceptis) hinc ad unius anni decursum ad summam quingentorum floreni. per triginta grossos computatorum, & non ultra expectetis, & expectari faciatis, pro gratia nostra, non aliter facturi.

Nouum &
Antiquum
theloneum
placili po
znanczy

W tych Mandatów iasnie sie pokazuie / że składy były in vsu. Druga / że vtrunque tam Nouum, quam Antiquum zawsze placili. Gdyż tym tylko / których mandaty tu są inserowane / dla vtrapienia ich / które z rozbojów / y dla inśzych nieszczesnych przypadków podieli / laske swa pańska królowie Jch ML panowie nášy / do perwnego czasu okazywali / dla podratowania vbośtwá ich. A terazy wszyscy pas-
sim,

sim do Korony y z Korony wożą towary / clą ja-
dnego nie płacąc / z wsczerbkiem wielkim / á ledwo
nie z zniszczeniem prowentu tego stolu J. K. M. y z
stazą miast / y z zniszczeniem obywatelów Koron-
nych / iako sie z zwierzchu okazało : á naywiecéy staz-
nu ślacheckiego.

Privilegium Zamosceń. w którym
wielkiey czci godny / y zacny Senator, stróż Prá-
wa Koronnego / choć łaskę swym mieszczanom w-
praszał / iednak obwarował / aby finitimú thelone-
um & Capitale nie ginęło starbowi Koronnemu.

Stephanus, &c. Significamus, &c. Vt autem ad Ex Metrica
inhabitandam & incolendam eam ciuitatem, in qua S. R. M. sub
munienda sumptus non mediocres, is ipse Illustris Sigillo. mi-
& Magnus regni Cancellarius facturus est, eò fa- noris Canc.
cilius homines inuitentur, & adducantur, reddatur extra. sub
que populosior, & firmior contra omnes regni ho- data Varša
stes, eandem, omnesque illius incolas gaudentes iu- uie, A. 1585.
re ciuitatis, eximimus & liberos facimus tempori-
bus perpetuis à solutione quorumvis theloneorum,
pontaliumque, aggeralium, & aliarum quocunque
nomine institutarum: ita vt ab omni theloneorum ex-
actione, à mercibus quibuscunque, quocunque no-
mine vocentur, tam per terram, quam etiam per flu-
mina nauigabilia, tam secundo, quam aduerso flu-
mine,

mine, per regnum & omnes ditiones nostras, in perpetuum liberi, & immunes sint, *Finitimo tantummodo Scapitali excepto, &c.*

Brzywiley Celowski per modum mandati.

Cazimirus,
A. 1366.

In regno
libertas.

Significamus, &c. Ipsi ciuitati Lelouieñ. ciuibus & incolis ipsis, & cuilibet eorum, &c. indulgemus, vt ipsi cum omnia fora annalia in regno nostro consistentia, ac quæuis alia loca, pro ipsorum utilitate, cum ipsorum mercibus, mercimoniis, per loca omnium theloneorum *in toto regno nostro* consisten. absque omni thelonei solutione, exactione ipsius, & sine iuris forensis, **Targowé** datione, pertransire, redire, & iacere liberè & insolitè. Mandamus omnibus, & singulis, &c. vt ipsos non impediant, &c.

Literæ S. R. M. ad instantiam
ciuium magni Opátów.

Sigism. III.
1588.

Sigismundus Tertius, &c. Vniuersis, &c. Habent ab Antecessoribus nostris immunitatem & libertatem concessam, à soluendis omnibus theloneis nostris regalibus, *ubiuis locorum in regno nostro exigi solitis*, à nobis quoque approbatam, & confirmatam, Ciues & incolæ omnes ciuitatis Opatouieñ. eam tamen à quibusdam violari & vilipendi accepimus,

mus, contraque eius præscriptum thelonea temerè
 ab ipsis incolis Opat. atque eorum mercibus qui-
 busdam in locis exigi solita esse. Quod nobis, vti
 meritò debet, permolestum sanè est. Volumus ete-
 nim omnium iura, libertates, & immunitates, saluas
 & integras vbiq; ab omnibus teneri, & seruari. Eam-
 que ob rem vobis omnibus, in vniuersum edicimus,
 iniungimus, & mandamus, vt ciues & incolas Opat.
 omnes & singulos in immunitatibus, & libertatibus
 & prærogatiuis, ab Antecessoribus nostris *iustè & le-
 gitimè concessis*, & per nos approbatis & confirmatis
 conseruent, neque aliqua Thelonea, vectigalia, ag-
 gerialia, aut pontalia, aliasque quascunque exactio-
 nes, ab eis exigere, & extorquere quouis modo au-
 deant, *sed libere per regnum omnesq; prouincias, & do-
 minia nostræ versari*, sine omni impedimento, & the-
 lonei cuiusvis exactione, cum rebus, bobus intra re-
 gnum, & mercibus illorum cuiuscunq; generis, per-
 mittatis. *Finitimo tamen theloneo excepto, ad quod omnes mer-
 catores fini-*
soluendum illos, sicuti & alios quosuis mercatores, obli-
gatos esse volumus. Secus sub graui indignatione no-
 stra, & pœnis in exigentes in debita thelonea sanc-
 tis, non facturi.

Priuilegium Varfauienſe.

ſiſigmundus, &c. Significamus, &c. Quia pro-
 pter interceſſionem Sereniſſ. Domine Bonæ, Dei

gratia Reginae Poloniae, supremæ Ducis Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Barique Dominæ, coniugis nostræ charissimæ, pro subditis nostris ciuibus, tam veteris quàm nouæ ciuitatis Warsauieñ. ad nos factam, &c. Dedimus ipsis ac concessimus libertatem, ab omnibus theloneis terrestribus nostris *Antiquis, per Sintra regnum nostrum constitutis. Theloneo tamen Nouo finitimo limitane aliq̃ue excepto.*

Do tego za prosba vnizona moia publicè przełożona ná seymie Koronnym Anni 1601. deputowác J. K. M. pan moy miłosciwy raczył Jch M. pány Rady Koronné/ ná přezyrzenie przywileiów Poznán. y Krák. miast Pruslich/ y inszych/ takze též ná skorigowanie Instructarza Celnego/ y ná přezsłuchanie krzywd kupieckich/ które niesłusnie do światobliwych vszu J. K. M. donosili/ iakoby odemnie y slug moich nieznośnie obciążeni byli. Ná czym zasiadłszy/ Jásnie Wielmożni Jch M. pánowie/ J. M. X. Biskup Kamieniecki. J. M. pan Woiewoda Mazowiecki. J. M. pan Stanisław Bykowski Kástelán Leczycki/ Stárosta Sieradzki. J. M. pan Jan Firley z Dabrowice/ Podskarbi Koronny/ Stárosta Lubelski. Niemnicy y Jch M. pánow z kola Poselskiego deputowanych/ liczba nie máła.

Przed ktorými to Jch M. pány Commissarzmi/ Naprzód pokazali ingrossacia wszystkich przywileiów miast Poznania/ przez króla s. pamięci Zya

gmuntá stárego uczynioná / de data Cracouiæ, feria sexta post festum Visitationis Beatissimæ virginis Mariæ, Anno Domini 1539. W którym przywileiu té słowa sie nayduia.

Quòd ipsi fideles dilecti ciues & mercatores de ^{Ludouicus} Posnania, ab omni solutione tributi, seu thelonei, ^{in Vinari} à rebus & mercibus ipforum ^{A. 1322.} per totum ambitum ^{Per Regnũ.} regni Poloniæ nostri facienda, liberi, exempti, & absoluti per omnia habeantur. De data in Vinari, feria secunda ante Octauas S. Michaelis, Anno 1322.

Produkowali zaś mândacum Vladislai regis: którego té specialia.

Ex quo ciues nostri Posnaniẽ. ^{A. 1403.} per omne regnum ^{Vladislai} nostrum Poloniæ, à rebus & mercibus ipforum thelonea ^{Declaratia} hactenus soluere non fuerunt consueti: Manda- ^{Ludouici} mus quatenus iuxta præscriptæ consuetudinis ob- ^{privilegiũ.} seruantiam, ab eisdem omnibus (puta) ciuibus Posnaniẽ. Thelonea vt præmisimus nullo modo exigatis. Dat. Budæ, feria secunda festi Pentecostes, Anno 1403.

Trzeci Mândat Vladislai Iagielonis, ad Magnificũ Ioãnę de Rytwiany, Marsalcũ regni, Gubernatorem Capitaneatus Lublineń. in absentia Burgrabio, necnõ famatis Consulibus, & Theloneatoribus Lublineń, in hæc verba dany.

Kazimirus

A. 1462.

Sed quia nos iura, & munimenta, & literas perpetuo titulo censectas vidimus, & audiuius, quibus memorata ciuitatis Posnanię. ciues & incolę ab omnibus & singulis solutionibus theloneorum, *per & infra dominia Regni, à quibuscunque* bonis, & mercibus sunt exempti, liberi, & absoluti, &c. de data Posnanię, feria sexta ante Pentecostes, Anno Domini 1462.

Ná ten czás przed temiż Jch M. P. Commissarzami / panowie Krafowianie wkazali piernszy swóy przywileý takowy.

Lesco Crac.

1282.

QVod Nos Lesco, Dei gratia Dux Cracouię. Sandomirię. & Siradię. &c. Cum Generosam Principum Magnificentiam tales deceat suę libertatis beneficentia prosequi, qui in necessitatis periculo suum commodare reperiuntur obsequium fidelium, ipsis omnibus vniuersali de consilio assensu & vnanimi voluntate nostrorum fidelium Baronum non paucorũ concedimus & admittimus: *per dominia nostra supra dicta, videlicet, Cracouię, Sandomirię, & Siradię*, quocunque ire maluerint cum mercibus qualibuscunque, cum curribus, cum pedibus, & equitantibus, *in dominiis supra dictis*, vel confinia exeuntibus earundem, &c.

Consiliarii

regni, Anno

1442.

Item, Pokazali list ná pergaminie / im od niektróych Senatorów ná seymie Siradzkim dany / aby

aby byli zachowani przy wolnościach ode clá per A. 1442.
 terras regni, bez pieczęci.

Item, Pożazali Mandat Króla Kazimirza/ aby A. 1456.
 in eundo & redeundo in regno byli wolni ode clá /
 per & infra regnum.

Ża temi przywilejami alleguią sie bydź wolne-
 mi od cel Koronnych/ nie tylko w Koronie/ ale przez
 granice. Alez dobrze rozumieiac/ iż im broniono za
 granice po towary iędzić / nie miała też od czego
 płacić. Albo wiec chcieli sie w sukienke oblec cudzo-
 ziemsta iędżac po towary / iako cudzoziemcy po-
 winni płacić. Ale składy violantur, z škoda Koron-
 nych obywatelów / o czym exonerando conscienci-
 am protestor.

Niech sie tu Jch M. pánowie y brácia wszyscy
 przypatrza/ iesli w tych przywilejach/ de Capitali abo
 finitimo theloneo non soluendo, co wzmiánki iest.
 Albo iesliże składowé priuilegia de non euehendis
 & inuehendis mercibus, chyba przez cudzoziemce/ y
 tak wiele statutow y constituciy posłednych / miała
 bydź zniesione tym przywilekiem Leskowym (a
 tym inniey mandatami) które przy kładzieniu listów
 iako niepotrzebnie zataione y nieprodukowane y za
 tym nullius valoris zostaly. Ża których statutow y
 constituciy zniesieniem inconuenientia innumera,
 którym wzwyż pomienil. A zatym za drogoscia
 towarów stanu szlacheckiego / y inszych obywatel-
 ów

lów Koronnych zniszczenie ma bydź / pozwolone kłb-
 tom Faktorem cudzoziemskich kupców kwoli. To-
 niech rozsądkowi I. K. M. pana mego M. iako y
 każdego zacnego Senatora / y słachcica Koronné-
 go będzie poddano.

Jakoż ná ten Commissiien Wársz-
 awskiego Séymu / takowym Decret / za daniem
 sprawy ná skargi ich / z strony trzynow / których za-
 dnych nie pokazali / otrzymał / in hæc verba vt se-
 quiur.

My tedy wysšey pomienieni od I. K. M. deputo-
 wani Commissarze , do przesłuchania grzuámin, iesliby
 sie iakié słušné przeciw I. M. P. Celnikowi Koron-
 nému, albo pisarzóm iego, pokázác mogły , z pilnością
 inquiruiąc, y priuatos niektórych, którzy sie z skargá-
 mi prywatnémi wyrywáli, przesłuchawszy z pilnością.
 To świádectwo o niewinności I. M. pana Celnikowéy
 dájemy, że sie od żadnéy osoby náń nic pokázác nie mo-
 gło, coby náń Instructarz Koronny wziąć sie z kogo
 miało, y onšem y lšey niż táxa okázovála, iż sie od
 tych, którzy skárżyli brało, iásnie sie pokázáło. Co sie
 przywileiów od miast produkowanych tyce, y Replik
 ná to od pana Celniká Koronného wniesionych, iż
 nam cognitio de priuilegiis od I. K. M. ná ten czas
 zlécona nie iest, tedy té sprawy cále K. I. M. do od-
 niesienia bierzemy. Czego dla lepszey pewności reká-
 mi sie

mi sie swemi podpisałismy, y pieczęci swé przyćisnąć ro-
kazaliśmy. Dat. w Wársawie, die nona mensis
Martij, Anno Dñi Millesimo, Sexcentesimo primo.

Do tego potrzebnie ieszcze przypomnie / iż circa re-
uisionem literarum, & bonorum regalium, która
sie działa Anno 1563. tak opisuia ze Rewisija pász-
nowie Rewizorowie / vt sequitur.

Luź dosyć czyniac Constitucyi Łońskiéy, Rewizo- Const. 1563.
fol. 19.
ry do wśech dóbr náśych, tak tych które w possesiuiéy
y disposiciuiéy swéy mamy, iáko téż Decrety náśemi
teraz posądkonych, wysylamy wedle opisania Consti-
tucyiéy seymu Łońskiégo, Rewidowác y inuentowác
dochody, których podaliśmy im spiski, áby wiedzieli do
których dóbr iechác máia, chociaź w possesiuiéy náśey
nie są, wśelákich dóbr y prowentów stolicy náśey
królewskiéy, illis exceptis, ná których są summy stá-
ré, y dobre należioné, y osądkoné.

A takżé, Zupnicy, Celnicy, y Mytnicy wśyscy,
dostáteczna spráwe tymżé Rewizoróm dáć máia, áby
Rewizorowie zá ich instructiá, y okazaniem poży-
ków y dochodów Inwentarze poczynić mogli, ze wśech
kniów Koronnych, wedle opisania constitucyiéy sey-
mu Łońskiégo.

Secret tychże Jch W. P. Rewizo-
rów uczyniony / y do ksiąg Wársawskich
wowiedziony.

Actum

Actum in Curia Regia Warso-

uieñ. feria sexta, in Vigilia festi S. Ioannis Baptistæ, Anno Dñi 1564.

Ex mandato officij præsentis Capitanealis vigore literarum Mandati S. M. R. Decretum Generalis Conuentus Regni Warsouieñ. Actis præsentibus insertum, sequitur tenoris talis.

Decretum generale seymu Wár-

szawskiego / Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Tertio. O wolności miastóm ná clá dáné.

A. 1363.

To té priuilegia perpetuitatem in senō habētia

2 ieszcze
constituci
ami pōgle
dniami /
Decreta
Kewizor
stęmi 3
niešione
nie ważne

Wolności przez króle Polskie, aż do śmierci króla Jagelá, komukolwiek nádáné, w których stoi perpetua donatio, a były in vsu, nō subiacent exequutioni.

Wolności przez téż króle Polskie od cet nádáné / ná których niemáš wieczności / chocia confirmácie ná nie wypráwováli. Quia confirmatio nihil addit iuris. Albo téż mándaty otrzymáwali od królów, iákoby listy ich dobre widzieli rozkázuiąc Celnikóm / áby cet z nich nie brano: takié przywileie skázáli pánowie Deputáci byđ personalia, y on król mógt ie kássowác / subiacent exequutioni wzięli sie do K. I. M. á K. I. M. to także ná ten przyszły seym odłóżyć raczył.

A. 1567.

Approbatia tego Decretu ná Seymie Piotrkowskim / 1567.

Decretá

Decreta wszytkie seymu Lubelskiego y Piotrkon-
 wskiego, tak około frymárków, iako y inszych listów, y
 praw wszytkich przez nas przy Rádách naszych, y De-
 putaciech od Posłów ziemskich w sprawie exequuciięy
 uczynioné, do powiátów, Woiewództw odesłané, y do
 urzędów w pisané y obwołané bydź máia; tak iako
 sie to o Wárpsawskich iuż sstało. A ktoby ich tu po-
 trzebował, aby mu były wydane z Cancellariięy za
 pieczęcią Koronną.

Sáley Commissia Leczycka Roku

1602. za wśilnym staraniem samych pánów
 kupców wyprawiona / takowy Decret przez
 Ich M. pány przednie Senátory Duchowné
 y Świeckie / y przednihi Koronné / ferowany /
 w téjże materiiey iest tenoris talis.

NOs Stanislaus Karnkowski, Dei gratia Archie-
 piscopus Gnesneń. Legatus natus, regni Poloniae
 Primas, ac primus Princeps, Ioannes Tarnowski ea-
 dem gratia Episcopus Vladislauień. & Pomeraniae,
 Stanislaus Minski de Minsko, Palatinus Leczycień.
 & Plocensis, Stanislaus Bykowski Lencziciensis &
 Siradień. Ioannes Orzelski, Rogozneń. Castellani,
 & Costeń. Ioannes Firley de Dąbrowica, regni The-
 saurarius & Lublineń. Adamus Sádiuogius à Czarn-
 kow, Maioris Poloniae Generalis, Pisdrenque Capi-
 tanei, Iacobus Lempicki, Canonicus Gnesneń. &

S. R. M. Secretarius, ad audiendas decidendasque in vectigalium regni exactione controuersias, à S. R. M. Domino nostro clementissimo deputati. Significamus, &c.

Nos igitur Commissarij suprascripti, delegatiq; Iudices, exauditis partium cōtrouersijs, allegationibus, & responsis, iuribusque earum, & rationibus benè consideratis, & expensis, cū eius rei decisio, ex interpretatione priuilegiorum pendeat. Ideò ad S. R. M. eandem remitten. censuimus. Ceterū nostram conformem hac de re sententiam S.S.R.M.

*Abusus legē
nō tollit præ
scriptione.*

Dño nostro clementifs. declarañ. putauimus. Primum quidem ius fisci stricti iuris esse, nec quantumuis longissimi temporis vsu ex legibus nostris omnino præscribi posse. Deinde omnem formam negotiationum, ab illa, quæ antiquitus in regno constituta præscripta que fuerat commutatam esse, multa que præter ius & æquum à mercatoribus inuecta, quæ antiquas illas rationes in regno vsitatas interuertissent. Vnde neruus iste fisci maximè sit accisus. Itaque temporum præsentium, talisque mutationis rationem habentes, perpen. que legibus & constitutionibus de exigendis theloneis editis, nullum genus hominum à solutione finitimi thelonei, siue illud Vetus sit, siue Nouum, qui modò mercaturam exerceat, excipi: & propterea ciuitatis Posnaniens, ac aliarum ciuitatum similia priuilegia in iudicio nostro produ-

producta, quin ab eius incolis mercaturam exercen-
tibus theloneum finitimum Vetus & Nouum, ab in-
ductis & eductis exigatur, ob stare non posse videri:
intra tamen regni ambitum, memoratorum priuile-
giorum beneficio & libertate frui, potiri, gaudere q̃;
debere. Actum & datum Lenciciæ, die septima Ia-
nuarij, Anno Domini 1602.

W tęże właśnie sprawie Decret Trybunałski
jest uczyniony / Anno 1602. w której pozwany był
Celny pisarz Sedomirski. Banaś dyd / od mieszka-
nia dobrze osiadłego Kraków. że wziął od niego /
y od towarów jego kosmątych / które z Krakowa
wioził przez Sedomirz do Lublina / do Woiewo-
dze pro poena 100. marc. circa restitutionē thelonei
extorti reponenda. Producowali priuilegia swé
też wszytkie / które mi siebronia P. Celniko: Kro. J.
M. chcąc bydz à solutione thelonei liberi, nie tylko
per regnū, ale & à finitimo theloneo. w której sprá-
wie taki ná ten czas y Process / y Decret stał /
vt sequitur.

Iudicium, &c. Eo considerato, quòd prouen-
tus dignitariorum regni statutis sunt confirmati, &
libertates Actoreæ partis eisdem non derogant. Pro-
pterea iudicium præsens, Citt. &c. à causâ præsentī
liberum perpetuò pronunciat, Decreto præsentī me-
diante. Dat. Sabbatho post D. Iubilate. A. 1602.

Alsz więc nie też respecty / y nie też ratio bydz

ma prouentus ordinarij mensæ regię & którego na obrone R. P. Quarta do Kasy summa nie miała rocznie idzie / y inšie ważné potrzeby R. P. odpłacowane bydz musza.

Który prowent iest tak statutis, & constitutionibus regni confirmatus, że poena confiscationis, peculatus, colli, transgressoribus manet.

Ktorego / żadne libertates, żadne listy dāné, podnosić, ani in minimis labefactare nie mogą / czego y ten Trybunałski Decret potwierdza: y gdsieby kto libertates iakie in contrarium otrzymał / nullius valoris bydz mają / y owżem confiscatione merciū puniri debet. Co też & lege Alexandri cautum est.

Atóż Trybunał dobrze ten Decret ferował / przychylając sie do statutow y konstytucy Koronnych / że y per regnum płacić mają / choć osiedli kupcy. A panowie Krakowianie (za wyprawieniem ad male narrata Mandatu do mnie tak rok) ani osiadły / ani nieosiadły / ani Niemiec / Wloch / Szot / Niderland / Holländer / Żyd / nie nie płaci. Towarów ile chce do Korony wprowadzi cudzoziemskich / y wywiezie / nie nie płaci przez dwie lecie / y na trzeci. Ani od aramitów / iedwabnych towarów / drogich sukien / szarlatów / srebra robionego / kleynotów / perel / ic. co do rejestrow dano / niech weyżrza w rejestra Celne / nayda iakie w tym defraudacie skarbów nie zimierne / że nie od tego nieplacono.

Jesli zabaw
muiesz

nieś towar / iż to z cudzych ziem towar / furman
wiezie cudzoziemiec / ceha cudzoziemsta na nim /
flugi żadnego polskiego kupca nie maś / spiski iego.
Bo kiedy sam kupie taki towar / wždy dam swój
spisek tómu kupil / to posyłam : Ali furman powie /
żem z Noremberka / wioze towar do Krak. Pytaś /
Komu? Kupcom Krakowskim: a de nomine żadne-
go niewie. A tak tu wielkiemu oszukanu bez żadne-
cla wprowadza towary. Jesli sie ozowie do niego
od mieszczanina Krakow. Wkaż / że maś wolność
ieździeć po towary / traciś towar / wedle constitu-
cuię / iesli twóy : iesli cudzoziemski / płacze clo : to na
pisarza wkręszuy. Jesli towar rewidować / aby
nad opowiedziány czego nie było więcej zataione-
go towaru / Nie waż sie tego. Troie niewidy na-
powiedza nązmysłaią.

Owa nie po komorach pogranicznych : nie po
strażnikach / y po pisarzach pogranicznych / na które
nie mało tysięcy expensy wychodzi / gby pałsim wol-
no każdemu ieździeć nie sprawuiąc sie. A to reiestra
wyswiadcza / które przysięgami pisarze zwykli con-
firmować / że od cudzoziemskich towarów / za dwie
lecie w małej Polsce ledwo tysiąc złotych cla Ko-
ronnego przeniosło / od wszystkich towarów cudzo-
ziemskich. A iedna furca / ieden nieosiadły kupczyk /
przymiezie towaru / coby do filku set złotych od nie-
go cla przyszło. To skarbową krzywdą. A co przez

zgwalcenie y zepsowanie porzadku skladowého skłody sie stalo obywatelóm Koronnym in vniuersum: To škoda nieoszacowana.

Iesze non contenti hac calamitate thesauri regij, & Reipub. aby do końca zgolocić y zniszczyć prawie ten prowent cla Koronného. A to iesze vsum iakis wnoszą / twierdząc że na Jarmark Krákovski s. Stánislawa / y s. Wita / towarów cudzoziemcy moga nawiezdź co chcieć / a nie od nich nieplacić. W którym czasie tak wiele towarów nawiozła: że cały rok może nie przywiezdź. Bo ostátel pánowie kupcy Krákov. y ich Legierowie pod swym tytulem / opowiedza ná sie: czego listami cudzoziemskými / do nich pisanými / dowiódę: Gdy im mówię / Dla Boga / w statuciech / w przywileiách / w constituciei / w Instructarzu / o tym ni słowka widzieć nie moge. A owšem iustè theloneū exigit, nemini indulgendo. Bá wielkac tu dziura będzie skarbowi: trzeba ná to cōsensu K. J. M. ná seymie: bo agitur de diminutione bonorū mensæ regiae. A czemuż wietszey prerogatiui pánowie Káyce Krákov. bydź máia / niż skarb K. J. M. Gdy ná S. Stánislaw / y ná s. Wita przywiozła towary / to K. J. M. pánowie Káyce placić nie káżą: a sobie placić od grzywny pulgrošá káżą. Jednak za szacowaniem wietszym towaru / niż ná cle Koronnym szacuiem / uczyni im tak wiele / iako K. J. M. groš od

od grzywny biorą / Czemu ? A to tego rątią dają : że
y pisarza iednego znaleźli / że od wydzwonienia po-
czatku Jarmarku dawali kope dzwonnikowi / y dla
tego / że ztądby sie znaczyć wolność miała nieplą-
cenia clá. A gdy zaś ná skóńczeniu Jarmarku wy-
dzwaniac poczero / ich wolność wstawá.

Alle niewolność ná nieplácenie clá do skárbu to
sie znaczyło / bo Kádá Králow. im tego dáwać nie
mogła / bo o tym ani práwa / ani słusności nie má-
ia / żeby cudzoziemiec ná skłád / do tego ná główny
Jarmark przyiáchawšy / miał bydz wolen ode clá
pogranicznego. A owšem statuta / constitucie w-
šytkie tak wczá : że tylko cudzoziemcóm wolno to
być ma ná skłády przyiezdżac / clá y mytá powinné zá-
pláciwšy. Alle to wydzwonienie Jarmarku / ozná-
cza wolność / według statutów y constituciy / że
pod Jarmarkiem wolno cudzoziemcóm towáry
swé wykládac / ná łókiec / y ná sunt / towáry swé oby-
wátelóm Koronnym przedáwac. A czasów zaś in-
šych / gdy Jarmark zá wydzwonieniem sie kóńczy y
wstawá / już skłáday towáry w téy godzinie : już
cudzoziemcowi práwo Koronné o skłádziech wczy-
nione / towárów ná łókiec y ná sunt przedáwac bro-
ni. Alle dzwonienie aby ode clá Koronného po-
granicznego wolność czynilo / y komu dáwało / nul-
latenus. Bo ná gránicznejéj komorze opowiedzieć ie
powinien / y clo tamże záplácić pograniczne / exce-
pto,

pto, że vproši / aby go tu odeslano / pisarz odesle.
 Ali tu ma bydz wolen. A pánowie Káycy Kráto-
 wscy / sami od nich swého nie opuszczá y szelagá: ale
 prowentem skárbowym dosyc hoyni. A cóž tu
 rzec / kiedy skárbu Koronného / y ararij publici táta
 conditio.

Nietrzebá wiele. Ale niechay wždy pókaža ku-
 pcy Koronni / że té statutá sa zniešioné / o niewyiež-
 džaniu do cudzych ziem po towáry: Niech wkaža po
 tych statutách pozwolenie / že kupcóm Koronnym
 pozwolono po towáry do Słaská / y Węgier iez-
 džiť: A ja dam sie náuczyc. Ostatek láscie J.K. M.
 y rozsádkowi Koronnému zléce.

Sáley Constitucie idá o Zydžierch /
 z ktorých sie znáczy / že żadnéy wolności ná iez-
 dženie po towáry nie máia do cudzych ziem. A
 per regnum plácić clá sa powinni.

Naprzód przywilej od Bolesława otrzymaný /
 w ktorým ták stoi.

Nullus Palatinus, aut Capitaneus, habeát aliquos
 prouentus, aliás poplatti / & contributiones dani
 apud Iudæos, nisi ipsi Iudæi de sua voluntate dona-
 uerint, & hoc ideo, quia nos eos reseruamus pro no-
 stro thesauro.

W tym

W tymże przywileiu.

Et quilibet Iudæus, in regno nostro, potest libere & secure, sine omni impedimento, secum ducere bona sua, & res seu mercantias quascunque, quæ voluerit, seu habere poterit, ipsasque vendere, & alias emere, commutare, & ad vsus beneplacitos conuertere, in locoque ciuitatis vel oppidi morari, stare libere & secure, sine omni impedimento & Arresto, quàm diu sibi opportunum fuerit, in omnibus ciuitatibus, oppidis, villis, & aliis locis regni nostri, nostra regia quilibet eorum potiatur securitate, & *Thelonea solita persolueñ.* *Thelonea soluantur.*

De Iudæis.

Quod nos Alexander rex, non confirmando confirmatione speciali, sed ad cautelam defensionis, contra Iudæos priuilegiis regni in istum codicem congestis adscribi mandauimus. Las. f. 164.

Zydowskie przywileia na wolności dane /

Literas etiam quascunque super libertate ipsis Iudeis in regno nostro degentibus, per nos, post diem Coronationis nostre concessas, Siuri diuino, ac constitutionibus terrestribus, contrarias penitus reuocamus, abolemus, easque nolumus alicuius roboris vel momenti fieri. Quam reuocationem & obligationem eorum Ioan. Alber.
1454.
Las. fo. 95.

in regno nostro per proclamationem publicā omnibus innotescere faciemus: hæc omnia rata grataq; habere promittimus, & inuiolabiliter obseruare, & ab aliis obseruari faciemus. Præsentium nostrarū, quibus sigillum nostrum appensum est testimonio literarum. Actum in Nieszowá, die Sabbato proximo post festum S. Elizabethæ. Anno Domini 1454.

Sigm. 1538.

Volumus præterea, vt Iudæi non habeant liberam mercandi in omnibus rebus facultatem, sed modum per nos statuendum in mercimoniis, ad vitum quærendum, vbique in regno nostro teneant, & diligenter obseruent: atque etiam pacta & conuentiones, quas cum nonnullis ciuitatibus maioribus regni nostri habent, in toto teneant.

Aug. 1562.

A iż téż Posłowie skárżą sie, że przez Zydy wşyskie hãdle, y żywności mieszczanom, a poddanym naszym, są odjęte. Roskazuujemy, aby w téy mierze był zachowany statut Anni 1538. Parag. Volumus præterea, &c. Ktemu aby Zyd, Zup, Cel, y naysmów szadnych nie trzymał, tak iako o tym statut wesy.

Sig. Aug.

A. 1567.

Zydowie mimo pacta, które z miasty mają, aby kupieckwá mieszczanom nieodęymowali, ani sie iemi bawili, Cel, Myt, Zup, soli, karczem, y szadnych naysmów w Koronie, zaśnym, ani są cudzym tytułem, że by nie sprawowali ex nunc, pod winą statutu Zygmuntá króla, roku 1538. wydaną, którey połowicá stro nie instiguiący, a połowicá wrzędowi być ma, nie oglądá-

oglądając się na świadki Zydowskié, ani na listy żadné.

Zydowie nie mają zakupować towarów y żywności, vprzekładając w tym Chrześciana y zachodząc przed miasta dla skupowania; oprócz Iarmarków głównych: á to pod stráceniem onégo towaru y żywności za wodem. A. 1588.

Aby konie z Korony wynwózone nie były, Stárostownie pilnie strzedz mają. A ktoby ie wygnąć chciał, takiemu Stárostownie albo Celnicy brać mają. A ktoby wiadomie chciał przepuścić, ma przepaść 200. marc. A pisarz Celny ma siedzieć 12. niedziel w więzy. A Zydowie aby iemi przekupować nie śmieli, y konie mają być wzięte, y sam obieszon bez folgi. A. 1557.

Te tedy wszystkie Stácutá / Constitucie / wważymy pilnie / życząc aby do rzadu dawnégo té rzeczy przywiezdz sie mogły / dla pożytku tak J. K. M. iáko wszystkich obywatelów Koronnych. Poczuwając się / co za powinność iest na Jch M. pány Stárostry / Celniká Koronnégo włożona / y samé miasta słaadowé przestrzegac tego / aby constitucia de non inuehendis & euehendis mercibus, tylko przez cudzoziemce była zachowana. Aliás ktoby tego dopuszczał / majątnościá swá skarbowi nagrażać ma / coby wyniózł kupiec Koronny. Ja bojąc się prawa / kazalem prziodku takowych hámować.

wąc. Lecz iż y gwałtem towary przeprowadzali/ y złym omylnym wdaniem do nieląsti J. K. M. mie przywieżdż często vsilowali : Pozwalem pánów Radzic Krákovských pzed sąd J. K. M. ex officio. Quia vos contra Constitutiones publicas mercatores conciuēs vestros, euehentes & inuehentes merces, omnis generis, in & extra regnum, fauore, consilio, promouetis, & adiuuatis. Citati in termino responderunt : Non ad se prohibitionē transitus, praefertim in finibus regni, pertinere, sed ad ipsos Theloneatores, & Capitaneos : sed de ciuibus, si qui à delatore eo nomine accusati fuerint, quòd Constitutionibus praefatis contrauenerint, se paratos esse iustitiam iuris ordine administrare, in quantum aliquis excessus cõtra eos probabitur, offerebāt. Instigator K. J. M. producowal Constitucia/ która mówi : Ze tego strzedz máia Starostowie Celnicy/ y miasta składowé/ ic. Sáczym że prohibitio etiam ipsis competat, probowano.

In termino J. K. M. deklarowác raczył : Non quia non tenentur ad prohibitionem, sed quia non sunt requisiti, ideò liberi. Decernimus autem, quatenus iidem citati Consules Cracouienses, prout se submittunt de ciuibus, quoscunq; delator contra Constitutiones praefatas peccasse ostenderit, iustitiam competentem, & indilatam, iuxta tenorem eiusdem Constitutionis, debito iuris ordine administrant,

nistrent, posteaquam eo nomine à delatore eiusue plenipotente requisiti fuerint, presenti Decreto nostro mediante. Cracouiæ feria tertia, ipso die Transfigurationis Domini, Anno 1602.

O te właśnie sprawie pozwać mie też kazali pánowie Ráyce ná Trybynał prywatnym kupcom. Ad instantiam naprzód Antonij Fránczkowic: od którego pozwu / żadnego niewidziały / zá wzycciem mi go z rozkazania pánów Trybunałistów / te energiam pozwu iego obaczyłem. Quia tu in contrarium legum & Constitutionum regni, ac priuilegiorū, & immunitatū incolis ciuib. Cracouiē. feruieñ. ab ipso Actore eiusque mercibus, ex oris Germaniæ, seu Silesiæ ditionis Sac. Cas. M. in regnum nostrum Poloñ. ciuitatem que Cracouiē. per oppidum Krzepice uectis, per Matthiam Vieyski Notarium tuū in vim thelonei, cui idē Actor ex prerogatiua & libertate sua non subest, &c. percipere es ausus. Quare poenam 100. mar. succubuisti, &c. *Ex-* cipowalem forum: gdyż cognitio priuilegiorum ciuitatum regiarum samemu K. J. M. tylko należy. Do tego / żem Officialis slugá vrzednik J. K. M. przed J. K. M. samym foru mam / excepto żebym co nad Instructarz z tego wziął. Iudicium Tribunale adinuento foro, procedere nakazało. In ulteriori processu salua cognitione Priuilegiorum

Ná Krzepice
picach nie
był pisa-
rzem
ieyski.

S. R. M. reseruata, de percepto theloneo respondere decreuit. Post responsionem factam: Nihil derogando decisioni Comitiorum Generalium regni, ad præmissa seruienti citato directè respondere decreuit. Ante directam responsionem, widzac że o prawo Kró. J. M. y Koronné idzie / odszedlem. In absentia mei poenam centum marc. Szazano / vnà cum restitutione thelonei extorti, durantibus Iudiciis hodiernis, parti Actoreæ, & Iudicio præsentis, per medium persoluendum, &c.

Króia / gdy m kazal položyc. Jednak iż Actora nie bylo / kto mie quierować bedzie / procurator pytał. Zaczym Iudicium decreuit. Quoniam citatus poenam præfatam centum marc. Iudicio & parti Actoreæ, per medium adiudicatam, atque per plenipotentē Actoris, Iudicio præsentis condonata, in instanti ex integro persoluit. Et tholoneum extortum ad manus plenipotentis Actoris restituit, &c. ideo liberum pronunciauit, &c. Dat. Sabbato post Dominicam Iubilate, Anno 1602.

A gdy teraz J. K. M. osadzić raczył że w tym z zwierzechu mianowanym Decrecie / że administra-
bunt iustitiam, prout se submittunt, de transgressoribus Constitutionis Anni 1565. De non inuehendis mercibus per mercatores incolas regni: Kto mnie wróci poenam 100. marc. Jednak Ich M. potym obaczywszy sie / po obiedzie tegoż dnia / gdy w tas kleyze

fieyże sprawie na pozew o wzięcie clá od mieszczanina Krakowskiego/ dobrze osiadłego/ przez pisarza clá Sedomirskiego Woiewódzkiego/ Decret in contrariū uczynili/ którego energia iest wyższej napisana.

Jakoż namnięć dziwować nietrzeba. Gdyż trudniejszy materii do rozsądku niemasz/ iako Celna. Gdyż odstąpiwszy od prawa pisanego/ tę kupieckie fortele/ tak sprawy Celne przez te czasy zaślakły/ że/ chyba przez barzo dobrze wiadome/ y czytające te sprawy/ rozsądzać sie dobrze mogą.

Dla tego w tych dwu książeczkach/ dla elucydowania poniektąd/ ile mała biegłość moia zniosta/ z cala/ wie Pan Bóg/ życzliwością y szczerością wyodręzcieniem vsilował: Kto mi co lepszego włoży/ rad sie dam nauczyć/ y pomoge każdemu pocztwemu/ y szczerze milującemu Oyczyznie czlowiekowi/ pracować w tym/ coby bylo z dobrem Oyczyzny miły. Życzac sobie ztąd nic więcej/ iedno przysługi do łaski J. K. M. pana mego Mil. przy zdrowną o-
trzymanem/ dobrem rozumieniem/ w wszech ludzi zachynych y pocztwych/ o wiernym y cnotliwym vsługowaniu moim/ w każdej na mie włożonej sprawie od J. K. M. y K. P. tak y w tym na mie włożonym przedzie. Na którym służac ten krótki czas/ aczci z kłopotem niemającym/ iednak z iaką intencją/ tym pi-
smem moim szczerze oświadczam/ którym nie dla za-
dnego prywatnego pożytku wpatrzania/ ani dla
rónz

Fides & cō
scientia The
loneatoris
onerata.

rancoru przeciw nikomu wydał: w czym oświada-
czam P. Bogiem stworzycielem moim. Tylko
dosyć czyniąc włożonému obowiązkowi na każdego
Administratora Cel Koronnych / a do tego pobu-
dza zelus powinnny przeciw Wycyzynie / nierządem
wielkim / dla niedbalstwa prawie wszystkich / do zgi-
nienia pochopney. Ale z wielu miar / ale nie z
mniejszyey części / y ta sprawa opustoszeniem skła-
dów (o czym wysszey) a za niemi zniszczeniem pro-
wentu Celnego Koronnego: którym zaprawde / w
reze dobra wprawionem / iako ziemia / tak wo-
da / aerarium publicum, iesli w którym królestwie/
słusznie miałby mieć znaczna auctia w Koronie
Polстей / która spiżarnia / prawie wszystkich inszych
narodów obległych / ale y dalszych / nazwana bydź
może / albo sadem / w którym sie złote y srebrne iablka
rwać mogą / a zawsze insze rosta. Bo z nię / iako
to towary wszystkie / im potrzebne bärzo / tak y okre-
ty / na których one przewożą / iako z nieprzebraney
spiżarniey czerpąć muszą: aliäs händle ich / których
oni za role używając / onemi żywności szukają / w-
skaczy musiały / y nawigatio maritymā. O czym
iż inszym scriptem wypisać vmyślilem / iesli P. Bóg
kiedy mi y czasu y wczasu wżyczy / skadby auctia ara-
rij publici bydź mogła z wielu sposobów: Tedy
na ten czas koniec czyniąc / powiediem o łasce każde-
go z Ich M. panów Senatorów Koronnych / mo-
ich

ich Mł. panów / których medzkiemu y biegleyšiemu
rozsadkowi / tepraca moie maluczka chetliwie pod-
dawam. Nie mniéy Ich Mł. panóm Bráciéy méy /
stanu Rycerskiego / że Ich Mł. z miłościwá lástká / y
bráteršká miłościá / one przyiac beda raczyli : vmysł
mój dobry / wie sam Pan Bóg / y chetliwy / do po-
rátowania Oyczyzny / ileby możność y vmietetność
dozwalała / wiecéy vvažaiac. Al iesliby w czym
sie komu niedosyc sstało / zatrudnieniu memu / y
krótkości času / przypisać raczyli : y pewnie przy-
znac sie nie zbraniam / że téy prace / ultra vocationem
meam, podzićem sie / dla zwiérzchu opisanych przy-
czyn / musiał. Jednak ia rad iudicio meliori każde-
go cedam : y rad sie dam náuczyc biegleyšiemu / co-
by iedno ku dobremu y pożytecznemu J. K. Mł. y
K. P. bydy mogło pokazano.

Loca Camerarum, in quibus

theloneum regni exigebatur, anno 1524. quæ
Camerae hac tempestate, artibus mercatorum
penitus sunt sublatae.

Párádys.

Wálec

Wielien

Waklo

Siradz.

Tę są Komory glówné, y témi mieyscy bo-
gáté towáry z Prus wychodzą, także do
Prus przychożą : bez płácenia clá Ko-
ronného.

Leczyca.	}	Té dwie bázro potrzebné.
Bzescie Książęcie.		
Junowładz.		
Radziesów.		
Kruszwica.	}	Té trzy bázro potrzebne.
Bydgoszcz.		
Kowale.		
Gniwów.		
Nieszawa.		Komora główna.
Dobrzyń.		
Bobrowniki.		
Kypin.		
Lipno.		
Sochaczów.		
Gostynin.		
Płocko.		Komora główna.
Sator.		

Ex Metrica sub Sigillo Minoris Cancellariæ,
Anno quo suprà, extractum.

Przyczyniam ieszcze to dla lepszego sie
obaczemia Auscugi kupieckie / z reestrów ich wy-
ieté / y rekami własnemi podpisane / z ktorých sie o-
baczy / poczemu towary tu na mieysce przycho-
dza / ze wssytkim nakładem / clem Césárskim / fur-
lonem / y inšemi vnkoškami : y zaś poczemu nam
towary przedaia : z ktorey comparaciiéy snadno
obaa

obaczyć/co za szkoda stanowi słácheckiemu/ y in-
 szégo stanu ludzióm/ prze wtrácenie skłádów/ gdy
 kupie nie są w rękách tych/ którzy ie ná skłádzích
 przedawác mają: ale w rękách/ co zwietšzego/
 Sátorów/ y Legierów cudzoziemskich.

Wyscug towaru w šesći sztukách N° 1. 2. 3. 4. 5. 66.
 który prowadzi przez Komore Poznánškę do
 Kráková/ należący pánu Andrzeiowi Cellare-
 mu/ pod tą cechą iako ná brzegu. Dnia 22. Apri-
 lis, 1602.

N° 1.

Jedná sztuka towaru w której iest.

Sztuka Arámitu podłego/ loš. 53. y pul.

Sztuka tegóž/ loš. 54.

Loš. 107. y pul. po gro. 48.

Sztuka arámitu Pulrefore/ loš. 45.

Sztuka tegóž/ loš. 53.

Sztuka tegóž/ loš. 52. y pul.

Sztuka tegóž/ loš. 53.

Loš. 203. y pul. po flo. 2.

Sztuka arámi. Reforcata/ loš. 51. y 3. ćwierci.

Sztuka tegóž/ loš. 53. y pul.

Sztuka tegóž/ loš. 53.

Sztuka tegóž/ loš. 52. y pul.

Sztuka tegóž/ loš. 53. y ćwierć.

Sztuka tegóž/ loš. 54. y pul.

Loš. 318. po flo. 2. y pul.

Ji 2

Sztuka

Sztuka tegóž arámitu przedniego troynitného /
loł. 43. y pul. po zło. 4.

N° 2. Jedná štuka towaru w ktorej iest/
Sztuka arámitu farbistého pulstroynitného / loł.
54. y pul. po flo. 3.

Štuka tegóž dwunitného / loł. 53. po flo. 3. y pul.

Štuka Adamášku czarného / loł. 129. y 3. čwierci.
po gro. 42.

Štuka Tabinu w szoteczke / loł. 70. po gro. 40.

Štuka Arámitu czarného wkošteczke / loł. 46. y 3.
čwierci. po flo. 3. y pul.

Sztuka Arámitu podlégo czarného / loł. 35.

Štuka tegóž / loł. 30.

Štuka tegóž / loł. 34.

Štuka tegóž / loł. 35.

Loł. 134. po gro. 48.

N° 3. Jedná štuka towaru w ktorej iest.

Sztuka Kitayki karmázynowey / loł. 75. y 3. čwier.
po gro. 50.

Štuka teyže zielonéy / loł. 92.

Štuka teyže / loł. 90.

Štuka teyže blešitnéy / loł. 96. y pul.

Štuka teyže / loł. 90.

Štuka teyže žoltéy / loł. 88. y 3. čwierci.

Štuka teyže / loł. 91.

Štuka teyže pomoránczowéy / loł. 105. y pul.

Štuka

Sztuka brunatney z zieloną/	lof. 96. y pul.
Sztuka czarney z Wiśniową/	lof. 74. y pul.
Sztuka czarney z czerwona/	lof. 80. y 3. ćwierci.
Sztuka białitney z Wiśniową/	lof. 88. y ćwierć.
Sztuka tęczę/	lof. 95.
Sztuka brunatney z zieloną/	lof. 95.
Sztuka białitney z białą/	lof. 85. y pul.
Sztuka zielonę z żółtą/	lof. 75.
Sztuka tęczę/	lof. 75.
Sztuka czarney z brunatną/	lof. 90.

Łof. 509. y ćwierć. po gro. 42.

Jedną sztuką towaru w której iest/

N° 4.

Sztuka Buratu czarnego/	lof. 110. po gro. 36.
Sztuka Aramitu czarnego niestrzyżonego/	lof. 50.
Sztuka tegoż/	lof. 42.

Łof. 92. po flo. 3. y pul.

Sztuka Adamaśku brunatnego/	lof. 132.
Sztuka tegoż białitnego/	lof. 108.
Sztuka tegoż żółtego/	lof. 124. y 3. ćwierci.
Sztuka tegoż białego/	lof. 118. y pul.
Sztuka tegoż czarnego/	lof. 88.
Sztuka tegoż zielonego/	lof. 129. y pul.

Łof. 700. y 3. ćwierci. po gr. 42.

Sztuka tegoż karmazynowego/	lof. 105.
Sztuka tegoż/	lof. 80.
Sztuka tegoż/	lof. 67.

Łof. 252. po gro. 50.

Sztuka tegoż zielonego/	loł. 92. y pul.
Sztuka tegoż żółtego/	loł. 94. y pul.
Sztuka tegoż/	loł. 45.
Sztuka tegoż czarnego/	loł. 63.
Sztuka tegoż błękitnego/	loł. 56.
Sztuka tegoż/	loł. 59.
Sztuka tegoż/	loł. 49.
Sztuka tegoż zielonego/	loł. 42. y pul.

Loł. 501. y pul. po gro. 42.

Sztuka Atlasu karmazynowego/	loł. 116. po gr. 50.
Sztuka tegoż błękitnego/	loł. 102. y 3. ćwierci.
Sztuka tegoż zielonego/	loł. 113.

Loł. 215. y 3. ćwierci. po gr. 42.

Sztuka Kitayki czerwonej/	loł. 92. y pul.
Sztuka téż błękitnej z zieloną/	loł. 81. y ćwierć.

Loł. 173. y 3. ćwierci. po gr. 42.

Piec funtów złota drotowego/	po flo. 18.
Dwa funty srebra takiegoż/	po flo. 17.

2° 5. Jedną sztuką towaru w której jest/

Sztuka Xramitu karmazyn. gładkie/	loł. 48. y pul.
Sztuka takiegoż/	loł. 39. y 3. ćwierci.
Sztuka takiegoż w kosteczke karmazynow.	loł. 45.
Sztuka takiegoż/	loł. 45.

Loł. 178. y ćwierć. po 4. fl. bez orta.

Sztuka tegoż zielonego gładkiego/	loł. 45.
Sztuka tegoż w kosteczke/	loł. 42. y pul.
Sztuka tegoż/	loł. 36. y 3. ćwierci.
Sztuka	

Sztuka błękitnego/ loż. 35. y 3. ćwierci.

Sztuka takięgoż/ loż. 46. y 3. ćwierci.

Sztuka zielonego w szoteczke/ loż. 51.

Loż. 257. y 3. ćwierci. po fl. 3. y puł.

40. funtów złota nicianego Mediolan. po flo. 18.

15. funtów srebra takowęgoż/ po flo. 17.

Jedna sztuka w której iest/

Selpe farbistey sztuka/ loż. 60.

Sztuka teyże błękitney/ loż. 60. y puł.

Sztuka teyże czarney/ loż. 60. y puł.

Loż. 119. po flo. 2. y puł.

Sztuka Tabinu czarnęgo/ loż. 40.

Sztuka tegoż/ loż. 40.

Sztuka tegoż/ loż. 38.

Sztuka tegoż/ loż. 37. y puł.

Sztuka tegoż/ loż. 37. y ćwierć.

Sztuka tego karmazyn. czerwonego/ loż. 42. po fl. 2.

Sztuka tegoż na gładkim dnie/ loż. 34.

Sztuka tegoż. loż. 57.

Loż. 91. po gro. 42.

Sztuka tegoż w pąsy ze złotem zielonego/ loż. 50.

Sztuka tegoż czarnęgo/ loż. 46.

Loż. 96. po fl. 2.

Sztuka tegoż podlejšęgo w pąsy ze złotem/ lo. 41.

Sztuka tegoż/ loż. 41.

Sztuka tegoż/ loż. 36.

21°
66.

Sztuka

štuká tegož/

loš. 40.

Loš. 158. po fl. 2.

Pánely Andrzej Celláry reka własna.

Drugi Auscug.

Auscug sześci fas plotna Kolińskiego przedniego gąs-
tunku / które prowadzi przez Komore Oświe-
cimską p. Andrzejowi Celláremu / die 5. Maji.
Anno 1602.

W tychże sześci fasách / iest 12. bellic plotna Ko-
lińskiego / każda bellica ma w sobie štuk 60. Koštue
bellica 280. fl. przydzie za štuke fl. 4. gro. 20.

Andrzej Celláry.

Auscug Jurka Stryglia / przywieziony przez
Bendzin / die 6. Septembris.

Harasu na pásy štuk 50. štuká iedná za fl. 4.

Báwelniczek kup pulchosty / kopa iedná za fl. 8. á ied-
ná báwelniczka za gro. 4.

Jurek Strygiel.

Spisek rzeczy co są w iednéy šrzyni przez Ko-
more Oświecim. die 20. Feb. A. 1602. przywieziony.

93. pary ponczoch iedwabnych / po fl. 6. pará.

35. Kolder z tašty y báwelný po fl. 12.

30. štuk šetucie iedwabné / koštue štuká iedná

fl. 40.

Carlo Segni manu propria.

(Spisek rzeczy we trzech šrzyniách w tym tego-
dnim

Dniu z Oświećmią przywieziony vltima Marcij.
Anno 1602.

- 50. Kart iedwabiu Weneckie^o / kosztuie karta fl. 16.
- 50. Tuzinów miotełek prostych / kosztuie fl. 70.
- 40. Tuzinów ponczoch bawelnianych białogłowa-
skich / kosztuie flo. 112. tuzin ieden fl. 2. gr. 24. a
para ponczoszek gro. 7.

Carlo Segni C. Crac; manu propria.

Andris Leberów / Nuscug rzeczy z Oświećmią
przywiezionych 17. Iunij. Anno 1602.

- 3. Lagi oliwy / w nich kāmieni 24. kāmień po fl. 6.
- 5. Belliczek figów w nich kāmieni 35. kāmień po fl.
2. y pul.
- 16. Worków Rózynek drobnych / w nich kāmie-
ni 140. kāmień po fl. 2. y pul.
- 3. Worki Anizu w nich kām. 24. kām. po fl. 4. y pul.
- 2. Worki Migdałów / w nich kāmieni 16. kāmień
po fl. 4. y pul.

Andris Leber.

Nuscug Kasper Pauka / dany dnia 19. Iunij.

Anno 1602.

- 202. sztuce / sześć ćwierciowych rąbków cienkich /
kosztuie fl. 107. Jedna sztuka kosztuie gro. 16.
- 98. sztuk siedmćwierciowych rąbków cienkich / ko-
штуie fl. 202. Jedna sztuka fl. 2. gr. 2.
- 9. sztuk czterechćwierciowych rąbków za fl. 5. Je-
na sztuka gro. 6. y szeląg.

Kt

26. sztuk

26. sztuk siedmćwieriowych rąbków cienkich / za
 fl. 62. Jedna sztuka kosztuje fl. 2. g. II. pien. 9.
 25. sztuk szescwieriowych cienkich rąbków / kosztu-
 ia fl. 60. Jedna sztuka kosztuje fl. 2. gro. 12.
 467. sztuk nici Gdańskich kosztuia fl. 110. Jedna
 sztuka kosztuje 7. gro. y pultora pieniażdza.
 5. sztuk Barchamu kosztuia flo. II. Jedna sztuka ko-
 sztuje fl. 2. gro. 6.

Od tych
 wszystkich
 towarów
 nie nieptá
 cono clá
 Koronné
 go.

Pulbelle obrosow/

fl. 9.

12. tuzinów serwet Aldamaskowych przednich szé-
 rokich / kosztuia fl. 30. Jeden tuzin fl. 2. y pul.

Kasper Pauká.

Prámitcy sfora / y insze towáry / ze w szp-
 ekim na mieysce tak przychodza.

Przychodzą.

Przedają.

Prámit.

Pobleyssy	per flo. 1. gro. 18.	Zupniemy	per flo. 3.
Lepssy	per flo. 2.	Zupniemy	per flo. 4.
Prámit	per flo. 2. gr. 15.	Zupniemy	per f. 5.
Kármazyn	per f. 3. abo f. 3. / 10.	Zupniemy	per flo. 6. y f. 7.

Kitayti.

Duplia kármazyno.	fl. 1. g 20.	Zupniemy	per flo 3.
Tanfa	per fl. 1. gr. 12.	Zupniemy	per flo. 2. gr. 12.

Aldamaski.

Lokicc	per flo. 1. gr. 12.	Zupniemy	per flo. 2. gr. 12. plotná
--------	---------------------	----------	-------------------------------

Plótna Kolińskié.

Dobrego gatunku f. 4. gr. 12.	Kupujemy/ per f. 8. / 10. 15. 18.
Galeru sztuká/ per flo. 3.	Kupujemy/ per f. 4. / 5.
Wrocławskiego sztuká/ f. 2. / 12.	Kupujemy/ per f. 5. / 6.
Głogowskiego/ gro 22. 28.	Kupujemy/ per f. 3. / 4.

Rąbki.

Szutá/ per gro. 16.	Kupujemy/ per flo. 1. / 18
Szutá/ per flo. 2.	Kupujemy/ per flo. 5. / 6.

Z innych towarów według tych Auk-
cyonów/ iakowy wielki zysk na stanie Szlacheckim/
y innych obywatelach/ im przychodzi/ snadno sie przy-
patrzeć. Gdyż wszystkich towarów wypisować/ by-
loby do czytania przytestnieyszym: czemu wszystkie-
mu zatrzymaniem składów/ y w swą reze wprawie-
niem/ zabezpieczyć sie może.

A co wkazują pokatnie/ w budkach/ y kramiach/ przez
sub ordinowane na to osoby/ żeby drogosc towarów
dla Urzedników Celných/ y niezwykłego iakiegoś
wyciągania clá Koronnego bydz miało/ z których
naibogatszych towarów żaden nie dał clá należące-
go do skarbu/ choc powinno/ gdyż z rozkazania
K. J. M. Credita sie im pisał/ dla turbaciiéy/ (przy-
czásie zatrudnionym K. P.). vsčia. Ale choiby y clo
dał/ nie powinien dać wiecéy/ iedno grosz od grzy-
wny. A wiem pewnie/ żeby każdy rad z nas dał od
tę iego grzywny/ iako go lokiec do mieysca kosztuie/
nie

nie tylko grosz ieden / ale dla iego zysku y groszy 10. że
by dal łokieć za łope. A tak do inszych towarów
przykładając do każdej grzywny grosz ieden / a nie-
chayby nam tak towary dawali / iako im do mieysc
z nakładem przychodzą / a zysk pobożniejszy przyło-
żywszy / niżli co z nas biorą / dwoie pieniądze za nie y
więcej czasem. A ieszcze towary tak złe / że do pulcro-
cza żaden nie trwa.

A mam bardzo wiele ich awscugów / które rad po-
łożę komu ich będzie trzeba widzieć. Mam y takie
gdzie cudzoziemcy piszą / aby iego towar za swój o-
powiedział na cie / y do domu swęgo złożył. Ale cóż /
kiedy kto prawdziwie o wprawieniu w reze spraw
K. P. pieczołnie / wnet wasni wdawania za tym do
J. K. M. y passim do wszech ludzi odnosi. Lecz ia-
to wszystko P. Bogu poruczywszy / gdyż sie tak J. K.
M. podobalo / ciężki y kłopotny urząd na mie wło-
żyć / pro fide mea wszystko prawdziwie co w tym wi-
dze nocium skarbowi J. K. M. y K. P. y naprawe /
która z prawa pospoliteg opisana widze / okazawszy
a conscientiam erga Deum, & fidem erga principem
& patriam exponerowawszy / me functum officio bo-
ni viri arbitror, ostatek za radą mądrego Senatu
J. K. M. poddawam pod nogi dostojnego Maje-
statu J. K. M. Pana Pana mego Mil. z wszelką
poddanemu powiną vniznością.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.